

**Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Факультет митної справи, матеріалів та технологій
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»**

**ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
В СФЕРУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ**

спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»»

освітня програма «Готельно-ресторанна справа

Виконав: здобувач вищої освіти
Групи ГРСм21
КУЛІНІЧ Андрій Сергійович

Керівник:
К.е.н., доцент
ПОЛІЩУК Віталій Леонідович

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» _____ 20__ р.
К.г.н., доцент
Гарант освітньої програми:
ГРОМИК Оксана Миколаївна

Луцьк – 2024 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет митної справи, матеріалів та технологій
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
Ступінь вищої освіти: магістр
Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітня програма: «Готельно-ресторанна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Л. Матвійчук
« ____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кулінічу Андрію Сергійовичу

1. Тема кваліфікаційної роботи «Формування стратегії залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності»
Керівник роботи: *Поліщук Віталій Леонідович, к.е.н., доцент*
затверджені наказом вищого навчального закладу від «30» грудня 2023 р.
№ 437/01-02
2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи до 01.12.2024 р.
3. Вихідні дані до роботи *нормативні документи діяльності ресторанних закладів Західної України, світові та національні стандарти сфери гостинності, наукова література за темою роботи, періодичні видання, Інтернет-ресурси, статистичні дані України, ГО «Асоціація гостинності України», Національної туристичної організації.*
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
Вступ.
Розділ 1. Теоретичні засади залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності.
Розділ 2. Діагностика процесу інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності України.
Розділ 3. Стратегічне залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності.
Висновки та рекомендації
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
  1. *Регіональний розподіл компаній з іноземними учасниками та бенефіціарами, що зареєстровані в регіонах України за період 24.02.22-30.04.24.*
  2. *Графічне відображення динаміки розвитку ресторанних господарств регіонів України.*

6. Консультанти розділів роботи

Розділи	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Гарант освітньої програми	доц. Громик О.М.		
Розділ 1. Теоретичні засади залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності	доцент Поліщук В.Л.		
Розділ 2. Діагностика процесу інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності України	доцент Поліщук В.Л.		
Розділ 3. Стратегічне залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності	доцент Поліщук В.Л.		
Висновки та рекомендації	доцент Поліщук В.Л.		
Нормоконтроль	доц. Громик О.М.		

7. Дата видачі завдання 01.11.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Обґрунтування теми	до 01.11.2023	
2	Огляд літератури із досліджуваної проблеми	до 01.02.2024	
3	Розділ 1. Теоретичні засади залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності	до 01.04.2024	
4	Розділ 2. Діагностика процесу інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності України	до 01.06.2024	
5	Розділ 3. Стратегічне залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності	до 01.10.2024	
6	Висновки та рекомендації	до 01.11.2024	
7	Формування списку використаних джерел	до 10.11.2024	
8	Формування додатків	до 15.11.2024	
9	Оформлення ілюстративного матеріалу	до 20.11.2024	
10	Нормоконтроль	до 24.11.2024	
11	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 30.11.2024	
12	Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту	до 01.12.2024	

Здобувач вищої освіти

_____ (Кулініч А.С.)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (Поліщук В.Л.)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кулініч А.С. «Формування стратегії залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності». Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра ОП «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Луцький національний технічний університет, Луцьк, 2024.

Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Визначено принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності, які є фундаментом для ефективної реалізації стратегічних планів. Один із принципів – націленість політики на виконання стратегічних планів розвитку індустрії, тобто всі інвестиційні рішення мають відповідати загальній стратегії розвитку регіону або підприємства. Наприклад, стратегічне планування дозволяє ефективніше розподіляти ресурси, уникати дублювання інвестицій і забезпечувати цільове використання коштів.

Сформовано механізм залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності, який включає важелі впливу на інвестиційне середовище. До важелів прямої дії належать централізовані державні капіталовкладення в об'єкти загальнодержавного значення, а також розвиток державного сектору індустрії гостинності. Непрямі засоби, такі як грошово-кредитна та бюджетна політики, створюють сприятливе середовище для залучення інвестицій і стимулювання підприємницької активності. Запропонований механізм охоплює суб'єкти та об'єкти регулювання, а також методи управління інвестиційними проектами.

Ключові слова: стратегування, інвестиційні проекти, індустрія гостинності, стейкхолдери, іноземні інвестори.

ANNOTATION

Kulinich A.S. «Formation of a strategy for attracting foreign investment in the hospitality industry». Manuscript.

Master's qualification work OP «Hotel and restaurant business» specialty 241 «Hotel and restaurant business». Lutsk National Technical University, Lutsk, 2024.

Master's qualification work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of sources used, and appendices.

The principles of investment policy for the development of the hospitality industry are determined, which are the foundation for the effective implementation of strategic plans. One of the principles is the focus of the policy on the implementation of strategic plans for the development of the industry, that is, all investment decisions must correspond to the general development strategy of the region or enterprise. For example, strategic planning allows for more efficient allocation of resources, avoidance of duplication of investments and ensuring targeted use of funds.

A mechanism for attracting foreign investment in the hospitality industry has been formed, which includes levers of influence on the investment environment. Direct levers include centralized state investments in objects of national importance, as well as the development of the public sector of the hospitality industry. Indirect means, such as monetary and budgetary policies, create a favorable environment for attracting investment and stimulating entrepreneurial activity. The proposed mechanism covers subjects and objects of regulation, as well as methods of managing investment projects.

Keywords: strategy, investment projects, hospitality industry, stakeholders, foreign investors.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СФЕРУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	10
1.1. Зміст та значення інвестиційного забезпечення в розвитку індустрії гостинності	10
1.2. Інвестиційна політика розвитку індустрії гостинності	16
1.3. Світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності	22
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ПРОЦЕСУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ	26
2.1. Характеристика інвестиційних ресурсів індустрії гостинності	26
2.2. Аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України	31
2.3. Оцінка інвестиційної привабливості закладів індустрії гостинності Волинської області	39
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНДУСТРІЮ ГОСТИННОСТІ	43
3.1. Інструменти залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності	43
3.2. Стратегування процесу залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності	48
3.3. Формування механізму залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності	51
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59

ВСТУП

Обґрунтування актуальності теми дослідження. Формування стратегії залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності є надзвичайно актуальним у сучасних умовах, коли економічний розвиток регіонів та країн значною мірою залежить від інтеграції у глобальні економічні процеси. Індустрія гостинності, як одна з найбільш динамічних галузей економіки, потребує значних фінансових ресурсів для модернізації інфраструктури, впровадження інноваційних рішень та підвищення конкурентоспроможності. Стратегічний підхід дозволяє системно залучати іноземні інвестиції, орієнтуючись на довгострокові цілі, що забезпечує сталий розвиток галузі, зростання її внеску в економіку та створення нових робочих місць.

У світлі глобальних економічних викликів, таких як нестабільність фінансових ринків, пандемічні ризики та геополітична напруженість, стратегія залучення іноземного капіталу в сферу гостинності набуває ще більшого значення. Вона допомагає створити сприятливі умови для інвесторів через вдосконалення нормативно-правової бази, розробку ефективних механізмів стимулювання та забезпечення прозорості бізнес-процесів. Крім того, така стратегія сприяє підвищенню інвестиційної привабливості регіонів, які прагнуть інтегруватися в міжнародні туристичні мережі, що, своєю чергою, зміцнює їхній економічний і соціальний потенціал.

Стан вивченості проблеми. Стан вивченості проблеми залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності характеризується значною увагою науковців та практиків до цього питання. У дослідженнях акцентується на важливості створення сприятливого інвестиційного клімату, розробки ефективних механізмів державного регулювання, а також впровадження інноваційних моделей співпраці між державою та приватним сектором. Однак, попри наявність широкого кола наукових праць, залишається низка проблем, зокрема недостатня адаптація міжнародного досвіду до локальних умов, обмеженість аналітичної бази для оцінки ефективності інвестицій та

необхідність вдосконалення нормативно-правового забезпечення. Це створює потребу у подальших дослідженнях, спрямованих на формування інтегрованих стратегій розвитку індустрії гостинності з урахуванням сучасних викликів та перспектив глобального ринку.

Об'єктом дослідження є процес формування стратегії залучення іноземних інвестицій в сферу індустрії гостинності.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти впровадження локального меню в ресторани заклади західної України.

Метою роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів формування та реалізації стратегії залучення іноземних інвестицій у сферу індустрії гостинності, а також розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності інвестиційної діяльності в цьому секторі. Досягнення мети передбачає аналіз сучасного стану галузі, вивчення існуючих механізмів і інструментів залучення іноземного капіталу, оцінку їхньої ефективності та визначення ключових факторів, що сприяють розвитку індустрії гостинності в умовах глобальної конкуренції.

З метою досягнення зазначеного були поставлені такі *завдання*:

- проаналізувати зміст та значення інвестиційного забезпечення в розвитку індустрії гостинності;
- вивчити світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності;
- здійснити діагностику процесу інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності України;
- оцінити інвестиційну привабливість закладів індустрії гостинності Волинської області;
- запропонувати механізм залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності.

Перелік використаних у ході проведення дослідження методів. У ході проведення дослідження було використано комплекс методів, які забезпечили всебічний аналіз проблематики. Зокрема, застосовано методи теоретичного

узагальнення та системного аналізу для вивчення наукових підходів і формування концептуальних основ дослідження. Економіко-статистичні методи дали змогу оцінити динаміку інвестиційної діяльності та визначити основні тенденції розвитку індустрії гостинності. Метод порівняльного аналізу дозволив зіставити міжнародний і локальний досвід залучення іноземного капіталу, тоді як експертні оцінки допомогли ідентифікувати ключові проблеми та перспективи. Для обґрунтування стратегічних рішень застосовано методи прогнозування та моделювання, які дали змогу розробити практичні рекомендації.

Джерела інформаційної бази дослідження. Інформаційну базу кваліфікаційної роботи складають законодавчі та нормативні акти; статистичні та соціо-економічні дані регіонів і підприємств гостинності; результати досліджень та фактологічні дані розміщені у спеціалізованих виданнях індустрії гостинності; матеріали конференцій, монографічні дослідження; оприлюднені дані Всесвітньої туристичної організації, аналітична звітність Національної туристичної організації, оприлюднені дані ГО «Асоціація гостинності України» ГО «Асоціація рестораторів України».

Практична цінність одержаних результатів роботи полягає в тому, що запропоновані рекомендації та висновки можуть бути корисними в роботі суб'єктів господарювання, а також в роботі відповідних департаментів, управлінь та відділів відповідальних за сферу гостинності в регіонах країни, територіальних громад, що зацікавлені в інвестуванні.

Апробація результатів дослідження. Основні висновки та результати дослідження апробовані та опубліковані у вигляді статті у співавторстві в колективній монографії Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі (Луцьк, 2024 р.).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів та висновків; містить 65 сторінок тексту, 17 рисунків, 3 таблиць. Список джерел включає 65 найменування літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СФЕРУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

1.1. Зміст та значення інвестиційного забезпечення в розвитку індустрії гостинності

Інвестиційне забезпечення відіграє важливу роль у розвитку індустрії гостинності, яка є однією з найдинамічніших і стратегічно важливих сфер економіки. Готельно-ресторанний бізнес, туристична інфраструктура, а також супутні послуги значною мірою залежать від фінансових вкладень, спрямованих на модернізацію, впровадження інновацій та розширення спектра послуг. Інвестиції в цю галузь забезпечують не лише покращення якості послуг, але й сприяють економічному зростанню регіонів, створенню нових робочих місць та підвищенню конкурентоспроможності на міжнародному ринку [14]. Таким чином, ефективне інвестиційне забезпечення стає основою для сталого розвитку галузі, яка є важливим елементом економіки багатьох країн.

Значення інвестиційного забезпечення полягає у створенні сприятливих умов для довгострокового зростання, адаптації до сучасних ринкових умов та глобальних викликів. Такий підхід включає залучення зовнішнього капіталу, розвиток державно-приватного партнерства, використання фінансових механізмів, таких як гранти, пільгові кредити та інноваційні фінансові інструменти. Інвестиційна підтримка дозволяє бізнесу впроваджувати екологічно відповідальні технології, підвищувати рівень автоматизації та персоналізації послуг, що є важливим для задоволення зростаючих потреб сучасних споживачів [31]. Отже, зміст і значення інвестиційного забезпечення в розвитку індустрії гостинності визначають її здатність відповідати викликам часу та реалізовувати свій потенціал у глобальній економіці.

Економічні та фінансові аспекти інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності представлено на рис. 1.1.

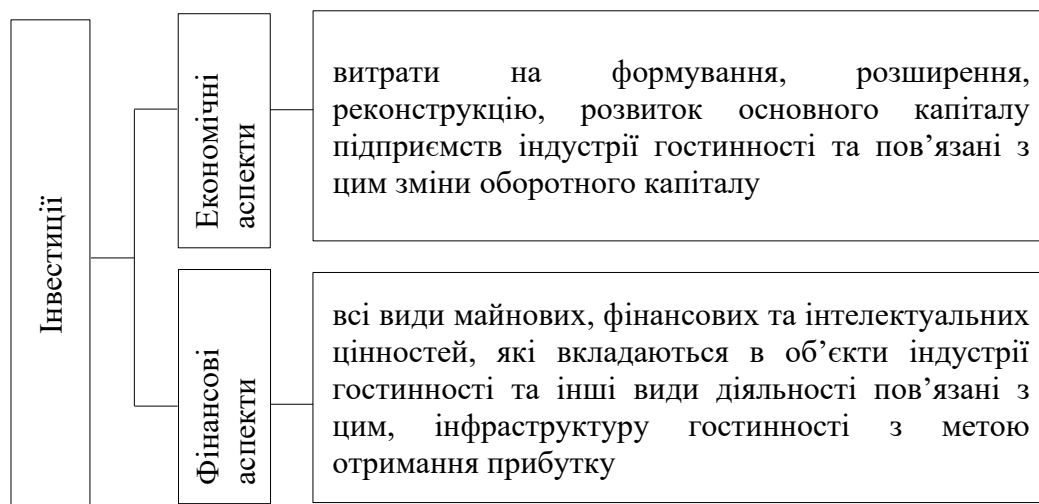

Рисунок 1.1. Економічні та фінансові аспекти інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності

Інвестиційне забезпечення в індустрії гостинності охоплює широкий спектр витрат, пов'язаних із формуванням, розширенням та модернізацією основного капіталу підприємств, а також оптимізацією оборотного капіталу. Вкладення майнових, фінансових та інтелектуальних ресурсів спрямовані на підвищення рівня якості послуг, розвиток туристичної інфраструктури та створення умов для сталого економічного зростання. Наприклад, інвестиції у будівництво сучасних готелів або впровадження інноваційних технологій обслуговування споживачів можуть значно покращити репутацію підприємства та залучити більше туристів [52]. На нашу думку, такі інвестиції є основою для підвищення конкурентоспроможності галузі, оскільки вони відповідають зростаючим потребам споживачів і тенденціям глобального ринку.

Значення інвестиційного забезпечення полягає не лише у створенні економічного прибутку, а й у формуванні комплексного розвитку регіонів через залучення нових робочих місць та підтримку суміжних сфер. Інвестиції у стійкий розвиток дозволяють підприємствам впроваджувати екологічно відповідальні практики, такі як енергоефективні технології, що є актуальним у сучасних умовах. Важливо також враховувати фінансові аспекти: залучення зовнішнього капіталу та партнерств між державою і бізнесом сприяє збільшенню інвестиційного потенціалу. На нашу думку, це підкреслює

стратегічну важливість інвестиційного забезпечення як інструменту для не лише розвитку індустрії гостинності, а й загального соціально-економічного прогресу.

Основні функції інвестицій у просторовому розвитку індустрії гостинності систематизовано на рис. 1.2.

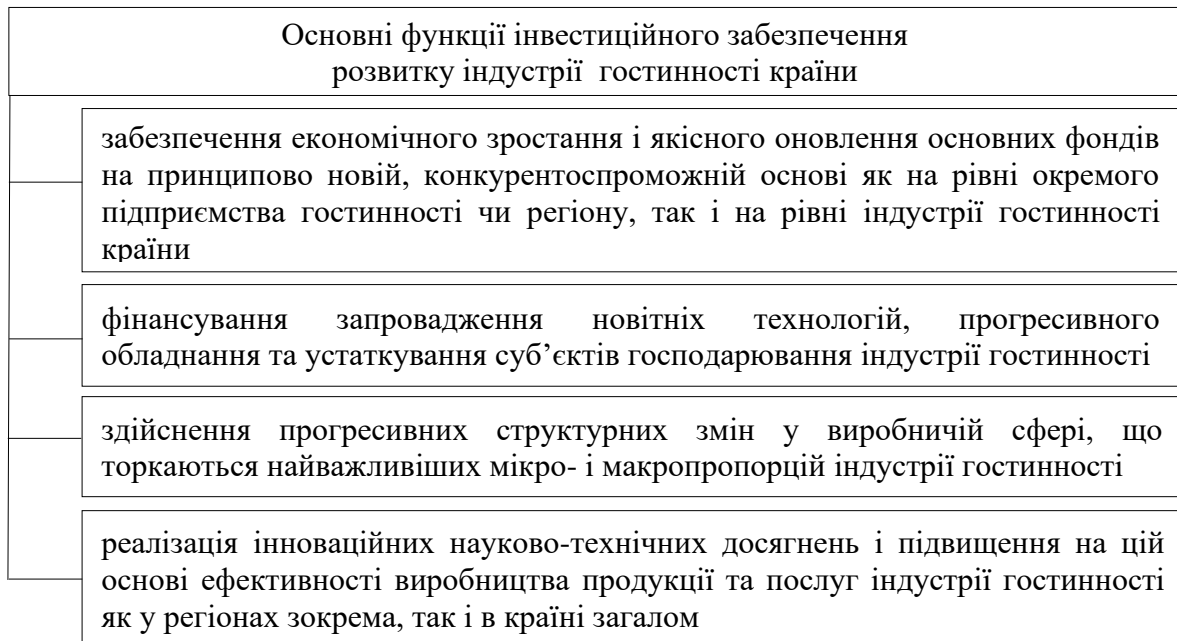

Рисунок 1.2. Основні функції інвестицій у просторовому розвитку індустрії гостинності

Інвестиційне забезпечення відіграє важливу роль у розвитку індустрії гостинності, сприяючи її якісному оновленню та економічному зростанню. Однією з основних функцій є забезпечення оновлення основних фондів на конкурентоспроможній основі як на рівні окремих підприємств, так і в масштабах регіонів і країни загалом, що включає модернізацію інфраструктури, впровадження новітніх технологій та підвищення стандартів обслуговування. Наприклад, інвестиції в будівництво сучасних готелів, оснащених енергоощадними системами, дозволяють не лише зменшити експлуатаційні витрати, а й підвищити рівень задоволеності споживачів [47]. На нашу думку, це є основою для підвищення конкурентоспроможності галузі як на міжнародному, так і на українському ринку. Ще однією важливою функцією є фінансування інновацій та прогресивних структурних змін у виробничій сфері,

що передбачає впровадження науково-технічних досягнень, прогресивного обладнання та сучасних методів управління. Наприклад, автоматизація процесів у готельно-ресторанному бізнесі або інтеграція цифрових платформ для бронювання сприяє підвищенню ефективності роботи підприємств та оптимізації витрат. На нашу думку, такі інвестиції є не лише економічно вигідними, а й стратегічно важливими, оскільки дозволяють індустрії гостинності адаптуватися до швидкозмінних потреб ринку та зростаючої конкуренції. Таким чином, інвестиційне забезпечення стає ключовим фактором трансформації індустрії та її стійкого розвитку.

Структура джерел інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності систематизовано на рис. 1.3.

Рисунок 1.3. Структура джерел інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності

Інвестиційне забезпечення розвитку індустрії гостинності базується на різноманітних джерелах фінансування, кожне з яких має свої особливості та

переваги. Приватне інвестування здійснюється підприємствами, асоціаціями, спілками та іншими організаціями. Таке джерело є основою для розвитку малого та середнього бізнесу гостинності, оскільки дозволяє швидко реагувати на зміну попиту. Важливою складовою є державне інвестування, яке спрямоване на підтримку стратегічних проектів та реалізацію програм з покращення якості послуг. Державні фонди та програми надають можливість розвивати привабливість країни, зокрема через модернізацію транспортної інфраструктури чи реставрацію культурних об'єктів. Іноземне та спільне інвестування дозволяє залучати міжнародний капітал та досвід для підвищення конкурентоспроможності індустрії. Іноземні інвестори часто пропонують не лише фінансову підтримку, а й доступ до передових технологій та управлінських практик, що надає нові можливості для інтеграції у глобальний туристичний ринок. Спільне інвестування об'єднує ресурси, що сприяє диверсифікації ризиків і досягненню синергетичного ефекту. Банківське інвестування забезпечує доступ до довгострокових кредитів для модернізації об'єктів індустрії гостинності, а венчурне фінансування стимулює розвиток стартапів і впровадження новітніх технологій [11]. На нашу думку, поєднання цих джерел дозволяє гнучко адаптувати фінансування до потреб галузі, сприяючи її динамічному розвитку та стійкості.

Таким чином, інвестиційне забезпечення визначає можливість модернізації інфраструктури, впровадження інновацій та підтримки конкурентоспроможності гостинності. Різноманітність джерел фінансування, таких як приватне, державне, іноземне, спільне, банківське та венчурне інвестування, забезпечує гнучкість і стабільність у реалізації проектів різного масштабу. Інвестиції сприяють не лише економічному зростанню, а й розширенню можливостей регіонів, створенню нових робочих місць та підтримці екологічної сталості. Значення інвестиційного забезпечення полягає у формуванні умов для інтеграції індустрії у глобальний ринок.

1.2. Інвестиційна політика розвитку індустрії гостинності

Інвестиційна політика є одним із основних чинників розвитку індустрії гостинності, адже саме вона визначає напрями, механізми та масштаби залучення фінансових ресурсів у цей сектор. Індустрія гостинності, яка охоплює готельно-ресторанний бізнес, туристичні послуги та пов'язану інфраструктуру, відіграє важливу роль у стимулюванні економіки, створенні робочих місць та формуванні позитивного іміджу регіонів. Ефективна інвестиційна політика спрямована на підтримку інновацій, модернізацію об'єктів гостинності, розвиток туристичних зон та впровадження екологічно відповідальних підходів до ведення бізнесу [49]. Вона є інструментом забезпечення конкурентоспроможності як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Сучасна інвестиційна політика у сфері гостинності базується на принципах сталого розвитку, партнерства державного та приватного секторів та адаптації до глобальних тенденцій. Використання різноманітних фінансових механізмів, таких як податкові пільги, гранти, венчурне фінансування та спеціалізовані програми кредитування, сприяє залученню як українських, так і зарубіжних інвесторів. Успішні приклади таких ініціатив у різних країнах світу демонструють, що продумана інвестиційна політика є дієвим інструментом для активізації економіки, розвитку туристичних дестинацій і підтримки локальної культури.

Завдання і принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності є фундаментом для ефективного управління фінансовими ресурсами та стратегічного розвитку галузі. Вони визначають напрями інвестиційної діяльності, забезпечуючи її відповідність економічним цілям і реаліям ринку. Наприклад, аналіз зовнішнього середовища та кон'юнктури інвестиційного ринку дозволяє вчасно адаптуватися до змін, мінімізуючи ризики і забезпечуючи ліквідність капіталовкладень. Ранжування інвестицій за важливістю та оптимізація їхньої структури сприяють досягненню

максимального економічного ефекту від наявних ресурсів, а контроль і моніторинг їхньої реалізації гарантують досягнення поставлених цілей. Принципи економічного обґрунтування, раціонального використання ресурсів і довгострокової перспективи створюють передумови для сталого розвитку індустрії гостинності, підвищення її конкурентоспроможності та задоволення зростаючих вимог споживачів [25]. Завдання і принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності систематизовано на рис. 1.4

Рисунок 1.4. Завдання і принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності

Інвестиційна політика розвитку індустрії гостинності ґрунтується на принципах стратегічного планування, раціонального використання ресурсів та

мінімізації ризиків. Основні завдання цієї політики включають формування напрямів інвестиційної діяльності відповідно до економічної стратегії суб'єктів господарювання, аналіз інвестиційного середовища та структурування інвестиційного портфеля. Зокрема, важливим аспектом є врахування зовнішніх чинників, таких як інфляція, ринкові ризики та потреба в зовнішньому фінансуванні, що дозволяє забезпечити стабільність і ліквідність інвестицій. Такі заходи сприяють не лише реалізації стратегій розвитку, але й підвищенню конкурентоспроможності суб'єктів гостинності [36].

На нашу думку, ефективна інвестиційна політика є ключем до розвитку сучасної індустрії гостинності, оскільки вона дозволяє адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та забезпечити довгострокову економічну стійкість. Вибір надійних джерел фінансування та дієвих методів інвестування є важливим кроком для оптимізації витрат і досягнення максимальної віддачі від вкладень. Однак не менш важливим є контроль і моніторинг реалізації інвестицій, що дозволяє вчасно коригувати стратегії та уникати можливих загроз. Таким чином, інвестиційна політика стає інструментом не лише економічного зростання, але й підтримки сталого розвитку галузі.

Важливість основних завдань інвестиційної діяльності у розвитку індустрії гостинності полягає в їхньому впливі на забезпечення стійкого економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності та адаптації до сучасних викликів. Реалізація таких завдань, як модернізація обладнання, впровадження енергоощадних технологій і розвиток експортного потенціалу, створює передумови для покращення якості послуг, залучення нових гостей і формування позитивного іміджу галузі. Крім того, акцент на екологічності та раціональному використанні ресурсів сприяє відповідності глобальним трендам сталого розвитку, що сьогодні є критично важливим для збереження довкілля і задоволення зростаючих вимог споживачів [5]. Успішна реалізація цих завдань підвищує не лише ефективність окремих підприємств, а й економічний потенціал регіонів і країн загалом. Основні завдання інвестиційної діяльності розвитку індустрії гостинності систематизовано на рис. 1.5.

Рисунок 1.5. Основні завдання інвестиційної діяльності розвитку індустрії гостинності

Інвестиційна діяльність у сфері гостинності має низку стратегічних завдань, які спрямовані на забезпечення стійкого розвитку галузі та її конкурентоспроможності. На макрорівні основними завданнями є динамічний розвиток індустрії на рівні регіонів і країни, що передбачає розширення виробництва продукції та послуг, створення умов для експортної діяльності, впровадження імпортозамінних технологій і запобігання зносу основних фондів. Наприклад, розробка програм підтримки локальних підприємств або залучення міжнародних інвестицій може значно підвищити рівень послуг і стимулювати розвиток економіки регіонів.

На нашу думку, особливу увагу слід приділити підтримці середнього та малого бізнесу, оскільки він є основою індустрії гостинності. Державні програми, що забезпечують доступ до пільгового кредитування та грантів,

дозволяють підприємствам впроваджувати інноваційні технології та підвищувати якість послуг, що є критично важливим у конкурентному середовищі. На мікрорівні завдання зосереджені на розвитку окремих підприємств, що включає модернізацію обладнання, впровадження енергоощадних технологій і підвищення технічного рівня виробничих процесів. Наприклад, використання сучасних цифрових рішень у сфері індустрії гостинності дозволяє оптимізувати процеси обслуговування та знизити операційні витрати. Важливою складовою є запровадження енергоощадних технологій та забезпечення охорони довкілля, що відповідає глобальним трендам сталого розвитку. Вважаємо, такі заходи не тільки підвищують екологічну відповідальність підприємств, але й сприяють їхній репутації серед споживачів, які все більше звертають увагу на екологічність.

Основні принципи досліджуваних процесів систематизовано на рис. 1.6.

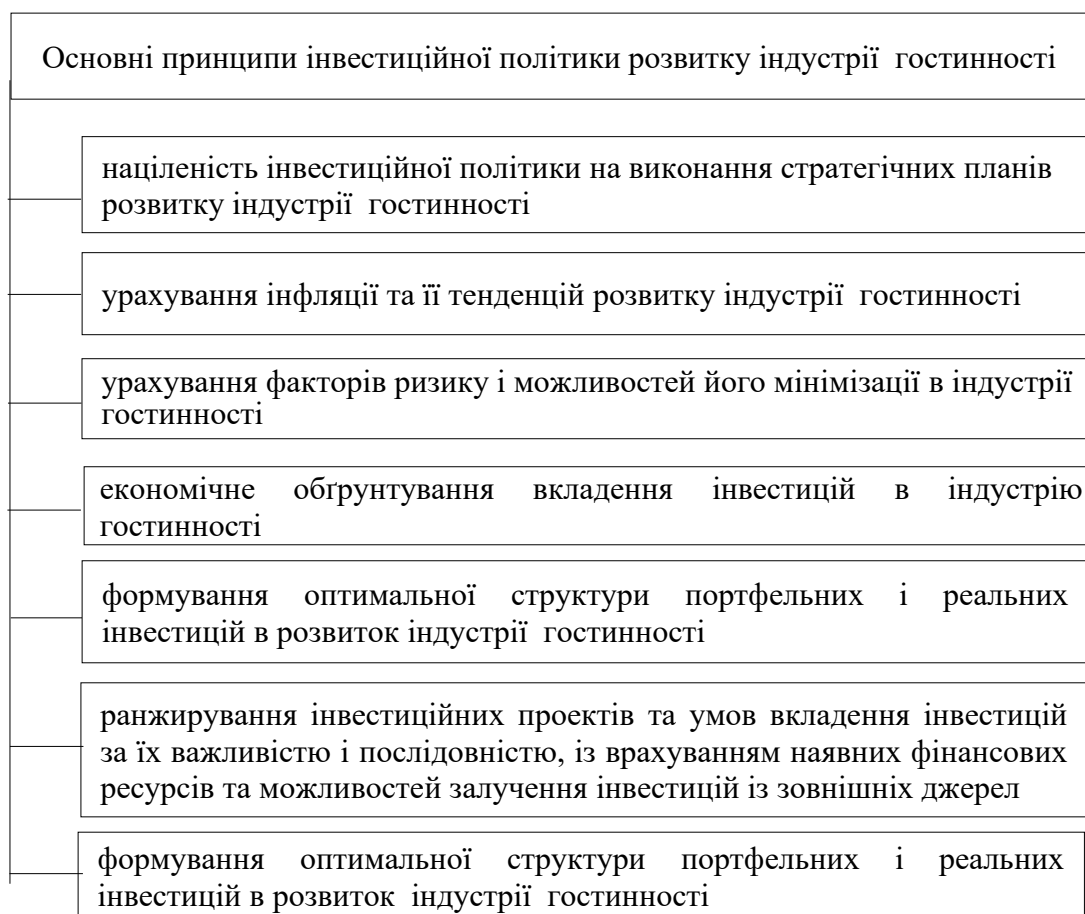

Рисунок 1.6. Основні принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності

Принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності є фундаментом для ефективної реалізації стратегічних планів. Один із принципів – націленість політики на виконання стратегічних планів розвитку індустрії, тобто всі інвестиційні рішення мають відповідати загальній стратегії розвитку регіону або підприємства. Наприклад, стратегічне планування дозволяє ефективніше розподіляти ресурси, уникати дублювання інвестицій і забезпечувати цільове використання коштів. Ще один важливий принцип – урахування інфляції та її тенденцій. Інфляція може суттєво впливати на вартість інвестицій і тривалість їхньої окупності. Тому прогнозування інфляційних змін та адаптація інвестиційної стратегії до нових умов є обов'язковими для збереження ефективності вкладень. Зазначене особливо актуально для індустрії гостинності, яка часто працює у висококонкурентному середовищі, залежному від глобальних економічних змін. Принцип мінімізації ризиків є основою для забезпечення стабільності інвестицій. Наприклад, інвестори можуть зосереджуватися на створенні проектів із гарантованою віддачею, таких як туристичні комплекси у популярних регіонах. Важливою є прогнозування ризиків, що знижує фінансові втрати та підвищує впевненість інвесторів [32]. Економічне обґрунтування вкладень є ще одним базовим принципом, що передбачає ретельний аналіз потенційної віддачі від інвестицій, витрат та ризиків. Оптимізація структури портфельних та реальних інвестицій дозволяє поєднувати довгострокові та короткострокові проекти, що сприяє розвитку як окремих підприємств, так і галузі в цілому.

Таким чином, основні завдання інвестиційної діяльності у сфері гостинності орієнтовані на створення умов для довгострокового розвитку, підвищення якості послуг і конкурентоспроможності підприємств. Їхня реалізація залежить від балансу між підтримкою держави, інноваційністю бізнесу та врахуванням зовнішніх викликів. Визначені принципи забезпечують раціональне використання ресурсів, підвищення ефективності інвестиційної діяльності та адаптацію до викликів.

1.3. Світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності

Індустрія гостинності є однією з найдинамічніших сфер світової економіки, яка значно впливає на розвиток регіонів та економік загалом. Прогрес індустрії гостинності вимагає суттєвих фінансових ресурсів, спрямованих на модернізацію інфраструктури, покращення якості послуг, запровадження інноваційних технологій та зміцнення кадрового потенціалу. Інвестиційне забезпечення відіграє ключову роль у цьому процесі, адже без належного фінансування неможливо реалізувати проекти, які сприяють економічному зростанню, створенню робочих місць та підвищенню конкурентоспроможності регіонів. Світовий досвід доводить, що ефективно сплановані інвестиції здатні забезпечити стійкий розвиток галузі гостинності, створюючи додану вартість та сприяючи сталому розвитку [62].

Досвід провідних країн демонструє, що залучення зарубіжних та внутрішніх інвестицій у галузь гостинності є вирішальним фактором її успіху. Використання різноманітних фінансових механізмів, таких як державні програми підтримки, партнерство державного і приватного секторів, інвестиційні фонди, кредитування та субсидії, дозволяє ефективно розвивати туристичну інфраструктуру, підвищувати рівень сервісу та залучати нових споживачів. Вивчення та адаптація світових практик інвестиційного забезпечення є надважливими для країн, що розвиваються, адже це сприяє формуванню конкурентного середовища, залученню туристів та інтеграції у світовий туристичний ринок. Основним трендом в інвестиційному забезпеченні розвитку індустрії гостинності є інтеграція інноваційних технологій та орієнтація на стійкий розвиток. Впровадження цифрових рішень, таких як платформи онлайн-бронювання, мобільні додатки для обслуговування, автоматизовані системи управління, значно покращують ефективність роботи. Світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності в провідних країнах систематизовано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності

Країна	Заходи інвестиційного забезпечення	Результати для індустрії гостинності
1	2	3
США	Інвестиції у цифровізацію готельних і ресторанних сервісів, гранти на розвиток сімейних ресторанів.	Високий рівень автоматизації процесів, зростання популярності гастрономічного туризму.
Франція	Пільгове кредитування для сімейних готелів і ресторанів, державні програми для збереження гастрономічної спадщини, податкові стимули для нових закладів.	Збільшення кількості унікальних ресторанів, розвиток локальної кухні, підтримка малих бізнесів у сфері гостинності.
Італія	Субсидії для готельно-ресторанного бізнесу в туристичних регіонах, програми реставрації історичних будівель під бутик-готелі, фінансування агротуризму.	Розвиток бутик-готелів, зростання гастрономічного туризму, популяризація локальної культури через кухню.
Іспанія	Інвестиції у модернізацію ресторанів і готелів у курортних зонах, підтримка міжнародних кулінарних фестивалів, розвиток цифрових платформ для туристів.	Підвищення стандартів сервісу, зростання міжнародного туристичного потоку, популяризація національної кухні.
ОАЕ	Фінансування розкішних готельно-ресторанних комплексів, створення спеціальних зон для розвитку готелів і ресторанів, податкові пільги для іноземних інвесторів.	Швидке зростання ринку розкоші, міжнародне визнання як гастрономічного центру, залучення провідних світових брендів.
Китай	Програми залучення міжнародних мереж ресторанів і готелів, державні інвестиції у розвиток гастрономічних зон, субсидії для місцевих ресторанів.	Створення інноваційних концепцій ресторанів, інтеграція міжнародних стандартів, розвиток внутрішнього туризму.
Туреччина	Пільгові умови для інвестування у готельно-ресторанний бізнес на узбережжі, фінансова підтримка етнічних ресторанів, інвестиції у навчання персоналу.	Розвиток курортної інфраструктури, підвищення кваліфікації працівників, популяризація турецької кухні.
Австралія	Інвестиції у ресторани національної кухні в національних парках, гранти для розвитку кафе та бутик-готелів у віддалених регіонах, підтримка екологічних стандартів.	Розвиток екотуризму, підвищення популярності локальних продуктів, зростання кількості відвідувачів у регіонах.
Японія	Підтримка сімейних ресторанів і міні-готелів через низьковідсоткові кредити, інвестування у тематичні ресторани, залучення приватного капіталу до розвитку традиційних закладів.	Збереження традиційної культури гостинності, розвиток нішевих тематичних закладів, зростання іноземного туризму.
Мексика	Фінансова підтримка готелів і ресторанів у туристичних зонах, створення грантових програм для розвитку мексиканської кухні, залучення міжнародних брендів.	Популяризація мексиканської кухні на світовому рівні, розширення курортної інфраструктури, зростання туристичних доходів.

Світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку готельно-ресторанного бізнесу свідчить про його важливість для підвищення конкурентоспроможності галузі та залучення туристів. У США велика увага приділяється цифровізації послуг, що дозволяє автоматизувати процеси бронювання, обслуговування споживачів та управління бізнесом. Такий підхід забезпечує ефективність роботи та задоволення потреб сучасних споживачів, які цінують швидкість і зручність. Водночас підтримка стартапів у цій сфері надає нові можливості для молодих підприємців, стимулюючи розвиток інновацій [39].

Франція та Італія акцентують увагу на збереженні гастрономічної та культурної спадщини. Державні програми з пільгового кредитування сімейних ресторанів та реставрації історичних будівель під готелі сприяють створенню унікальних туристичних продуктів. Зазначене не лише зберігає культурні надбання, а й допомагає залучати туристів, які шукають автентичний досвід. На нашу думку, такий підхід має важливе значення для країн із багатою історією, адже інтеграція культурної ідентичності в бізнес може стати рушієм сталого розвитку.

Китай та ОАЕ демонструють інший підхід – масштабне залучення міжнародного капіталу та створення розкішних готельно-ресторанних комплексів. В ОАЕ значну роль відіграють спеціальні економічні зони, які стимулюють інвестиції через податкові пільги та спрощення процедур. Зазначені країни орієнтовані на сегмент розкоші, що дозволяє їм позиціонувати себе як преміальні туристичні напрямки. Проте, в умовах такого підходу важливо зберегти баланс між розвитком високого класу обслуговування та доступністю для ширшої аудиторії.

Австралія та Японія акцентують увагу на екологічності та традиціях. В Австралії значні інвестиції спрямовані на розвиток екотуризму та закладів у віддалених регіонах, що сприяє залученню туристів до національних парків і природних зон. Японія, зі свого боку, підтримує сімейні готелі та ресторани,

зберігаючи традиційну культуру гостинності [26]. Такий підхід підкреслює важливість унікального національного характеру у розвитку бізнесу.

Таким чином, світовий досвід інвестиційного забезпечення готельно-ресторанного бізнесу демонструє широкий спектр підходів – від підтримки локальних традицій до створення інноваційних та розкішних туристичних продуктів. Успішний розвиток цієї галузі можливий за умови врахування специфіки регіону, потреб туристів та стійких фінансових механізмів, що свідчить про необхідність адаптації найкращих практик для кожної країни, орієнтуючись на її унікальні можливості та виклики.

Світовий досвід інвестиційного забезпечення розвитку готельно-ресторанного бізнесу демонструє, що успішність індустрії гостинності залежить від ряду комплексів, які враховують як економічні, так і культурні особливості кожної країни. Розвиток цифровізації, підтримка локальних традицій, залучення міжнародного капіталу та впровадження інновацій забезпечують конкурентоспроможність і стабільне зростання цього сектору. Використання найкращих практик, адаптованих до національного контексту, дозволяє не лише задовольнити потреби сучасних туристів, а й створити стійкі умови для розвитку регіонів і збереження культурної спадщини. Такий підхід підкреслює важливість стратегічного планування інвестицій у готельно-ресторанний бізнес як важливого чинника економічного і соціального прогресу.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ПРОЦЕСУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ

2.1. Характеристика інвестиційних ресурсів індустрії гостинності

Діагностика процесу інвестиційного забезпечення розвитку індустрії гостинності України є важливим інструментом для оцінки ефективності залучення та використання фінансових ресурсів у галузі. Вона дозволяє виявити основні проблеми, такі як недостатній рівень інвестицій, дисбаланс між джерелами фінансування, високі ризики чи неефективність управління ресурсами. Діагностика також сприяє визначенню перспективних напрямів розвитку, таких як впровадження інновацій, модернізація інфраструктури або розвиток екологічно сталих проєктів. Для України, яка має значний туристичний потенціал, систематичний аналіз процесів інвестування є критично важливим, адже він забезпечує основу для розробки стратегії підвищення конкурентоспроможності індустрії на внутрішньому та міжнародному рівнях. Ефективна діагностика дозволяє формувати раціональну інвестиційну політику, спрямовану на сталий розвиток індустрії гостинності та реалізацію її економічного і соціального потенціалу [29].

Інвестиційні ресурси є одним із основних чинників розвитку індустрії гостинності, адже вони забезпечують фінансову основу для модернізації, інновацій та розширення інфраструктури. У сучасних умовах високої конкуренції та глобальних викликів на ринку туризму й гостинності, раціональне використання інвестиційних ресурсів є запорукою сталого розвитку галузі. Такі ресурси включають різні форми капіталу – фінансовий, матеріальний, інтелектуальний – які вкладаються у створення або вдосконалення об'єктів гостинності з метою отримання економічної вигоди та соціального ефекту. Характеристика інвестиційних ресурсів дозволяє оцінити їхні джерела, структуру та потенціал для забезпечення ефективності проєктів у сфері гостинності.

Особливу увагу слід приділити розподілу та управлінню інвестиційними ресурсами, оскільки їхня структура значно впливає на результати діяльності. Наприклад, залучення приватного та державного капіталу, іноземних інвестицій, а також використання банківського та венчурного фінансування створює умови для комплексного розвитку галузі. Водночас ефективне управління цими ресурсами дозволяє забезпечити баланс між ризиками, витратами і потенційним прибутком, що є критично важливим для індустрії гостинності, залежної від кон'юнктури ринку та змін у попиті. Аналіз і характеристика інвестиційних ресурсів дають можливість не лише оптимізувати використання наявних фінансів, але й формувати стратегію розвитку, орієнтовану на довгостроковий успіх. Форми інвестиційних ресурсів індустрії гостинності представлено на рис. 2.1.

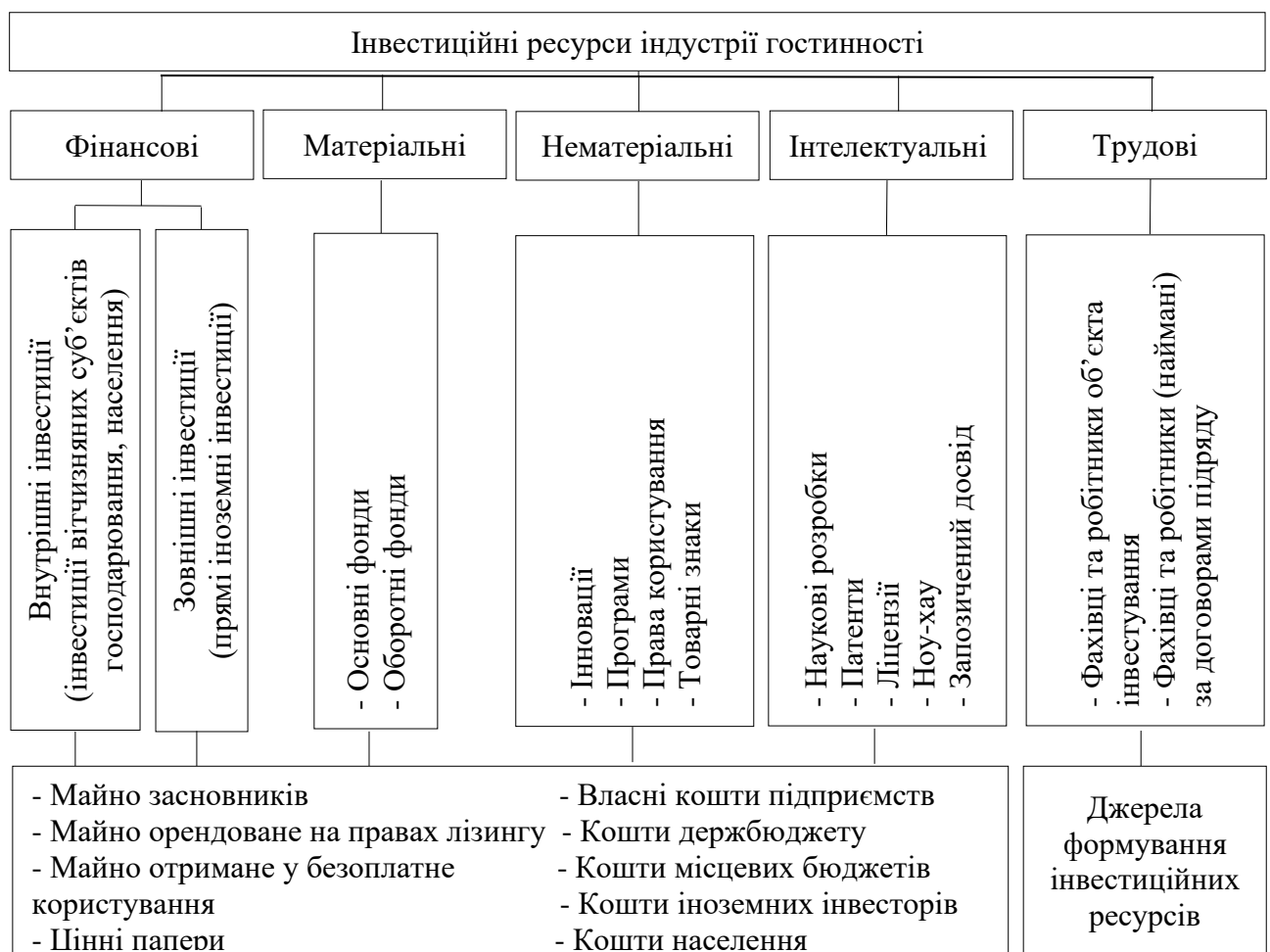

Рисунок 2.1. Форми інвестиційних ресурсів індустрії гостинності

Інвестиційні ресурси індустрії гостинності охоплюють різноманітні форми, кожна з яких є ключовим фактором галузі. Однією з основних форм є матеріальні ресурси, які включають основні та оборотні фонди. Це можуть бути будівлі, обладнання, інфраструктурні об'єкти, що використовуються для надання послуг у сфері гостинності. Матеріальні ресурси є базисом для діяльності готелів, ресторанів, туристичних об'єктів, оскільки забезпечують необхідні умови для їхньої роботи. Наприклад, інвестиції у модернізацію готельного обладнання підвищують рівень комфорту для споживачів і конкурентоспроможність закладу [18]. На нашу думку, матеріальні ресурси є найбільш видимою складовою інвестицій, але їхня ефективність залежить від інших форм.

Нематеріальні ресурси, такі як права користування, товарні знаки, інноваційні програми, також є ключовим фактором у формуванні бренду та унікальної пропозиції. Наприклад, інвестиції в розробку фірмового стилю, програм лояльності або отримання патентів можуть значно підвищити впізнаваність і репутацію підприємства. На нашу думку, нематеріальні ресурси мають стратегічне значення, оскільки створюють додану вартість і дозволяють вирізнятися на конкурентному ринку.

Фінансові ресурси є основою інвестиційних проектів які реалізуються у сфері гостинності. Вони можуть включати внутрішні та зовнішні джерела фінансування, зокрема власні кошти підприємств, державний бюджет, прямі іноземні інвестиції тощо. Фінансові ресурси забезпечують реалізацію довгострокових стратегій, таких як будівництво нових об'єктів чи впровадження сучасних технологій [6]. На нашу думку, ефективне управління фінансовими ресурсами є вирішальним для успіху інвестицій.

Інтелектуальні ресурси також мають значний вплив, оскільки вони включають наукові розробки, патенти, ноу-хау, які сприяють інноваціям. Наприклад, інвестиції у навчання персоналу або впровадження інтелектуальних технологій автоматизації послуг можуть суттєво підвищити продуктивність і

якість обслуговування, що підкреслює важливість використання інтелектуальних ресурсів для підвищення ефективності бізнесу.

Трудові ресурси – це фахівці, які забезпечують реалізацію інвестиційних проектів і щоденну діяльність підприємств індустрії гостинності. Якісна підготовка та мотивація персоналу є критично важливими для успішної реалізації стратегій і підвищення рівня обслуговування споживачів. На нашу думку, інвестиції в розвиток трудових ресурсів мають довгостроковий вплив, створюючи основу для стійкого розвитку індустрії гостинності [57]. Кожна форма інвестиційних ресурсів є невід’ємною частиною загальної системи, і їхнє комплексне використання забезпечує ефективний розвиток індустрії гостинності.

Аналіз інвестиційних ресурсів сфери готельно-ресторанного бізнесу в регіонах України демонструє значну регіональну диференціацію, що зумовлена економічними, географічними та соціальними особливостями кожного регіону. Основними показниками, що характеризують інвестиційну активність у цій галузі, є обсяги капітальних інвестицій, кількість колективних засобів розміщення та надходження від туристичного збору.

За даними Державної служби статистики України, у 2023 році сумарний обсяг вкладень капіталу в сферу тимчасового розміщення та організації харчування становив приблизно 5,2 млрд грн. Найбільші обсяги інвестицій спостерігалися в Києві (близько 1,5 млрд грн), Одеській (0,8 млрд грн) та Львівській (0,7 млрд грн) областях, що зумовлено високою туристичною привабливістю цих регіонів та розвиненою інфраструктурою.

Станом на початок 2024 року в Україні налічувалося близько 4100 *колективних засобів розміщення*. Найбільша концентрація таких закладів спостерігається в Одеській (понад 500), Львівській (близько 400) та Закарпатській (понад 300) областях, що свідчить про активний розвиток сфери готельно-ресторанного бізнесу в цих регіонах, що приваблюють як внутрішніх, так і іноземних туристів.

У 2023 році загальна сума надходжень від *туристичного збору* в Україні склала приблизно 200 млн грн. Лідерами за цим показником стали Київ (понад 50 млн грн), Львівська (близько 30 млн грн) та Одеська (понад 25 млн грн) області, що відображає високий рівень туристичної активності та ефективність місцевих програм розвитку туризму. Варто зазначити, що східні та південні регіони України, зокрема Донецька, Луганська та Херсонська області, через військові дії та окупацію зазнали значних втрат у сфері гостинності. Багато об'єктів було зруйновано або пошкоджено, що призвело до зниження інвестиційної привабливості цих територій [63].

Загалом, аналіз показує, що інвестиційні ресурси сфери готельно-ресторанного бізнесу в Україні розподілені нерівномірно, зосереджуючись переважно в західних та центральних регіонах, які мають розвинену інфраструктуру та стабільну безпекову ситуацію. Для стимулювання розвитку готельно-ресторанного бізнесу в інших регіонах необхідно впроваджувати державні програми підтримки, залучати приватні інвестиції та розвивати місцеву інфраструктуру.

Таким чином, інвестиційні ресурси готельно-ресторанного бізнесу в Україні демонструють значну регіональну нерівномірність, зосереджуючись у центральних і західних областях із розвиненою туристичною інфраструктурою та стабільною безпековою ситуацією. Лідерами за обсягами капітальних інвестицій, кількістю колективних засобів розміщення та надходженнями від туристичного збору є Київ, Одеська та Львівська області, що свідчить про їхню високу інвестиційну привабливість і активний розвиток індустрії. Водночас регіони, які постраждали від військових дій, зазнають значних втрат, що знижує їхній потенціал у сфері гостинності. Для збалансованого розвитку індустрії гостинності необхідно спрямувати зусилля на підтримку відновлення постраждалих регіонів, впроваджувати державні програми стимулювання інвестицій, залучати міжнародний капітал і розвивати інфраструктуру в менш розвинених регіонах країни.

2.2. Аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України

Аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України є важливим чинником для оцінки привабливості галузі, визначення її перспектив та формування ефективної інвестиційної політики. Такий аналіз дозволяє ідентифікувати основні фактори, що впливають на залучення інвестицій, зокрема економічну стабільність, правове регулювання, рівень розвитку інфраструктури, попит на туристичні послуги та геополітичні ризики. Розуміння сильних і слабких сторін інвестиційного клімату сприяє прийняттю стратегічно важливих рішень, які стимулюють розвиток готельно-ресторанного бізнесу та пов'язаної інфраструктури [14]. Наприклад, у регіонах із високим потенціалом, таких як Львівська чи Одеська області, аналіз виявить можливості для розширення бізнесу чи впровадження інноваційних проєктів.

На нашу думку, особливе значення аналіз інвестиційного клімату має в умовах економічної невизначеності, зокрема у зв'язку з військовими діями в Україні. Він дозволяє визначити регіони, які мають потребу у відновленні інфраструктури, а також знайти способи мінімізації ризиків для інвесторів. Наприклад, впровадження програм державної підтримки, податкових пільг або механізмів державно-приватного партнерства може стати потужним стимулом для інвестування. Крім того, аналіз сприяє формуванню позитивного іміджу країни на міжнародному рівні, залученню іноземного капіталу та зміцненню конкурентних позицій України на глобальному туристичному ринку.

SWOT-аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України є доцільним інструментом для оцінки його стану та перспектив. Він дозволяє систематично і детально проаналізувати внутрішні переваги й недоліки сфери послуг, а також зовнішні перспективи та ризики. Такий підхід дає змогу зрозуміти, які фактори можуть сприяти залученню інвестицій, а які потребують уваги для мінімізації ризиків [44]. Для інвесторів це важливий інструмент, що допомагає оцінити потенціал ринку, визначити стратегічні пріоритети та зважити доцільність вкладень. Для держави й бізнесу SWOT-аналіз є основою

для формування політик і стратегій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності та сталого розвитку ринку гостинності навіть у складних умовах. SWOT-аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – SWOT-аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України

Сильні сторони (Strengths)	<ul style="list-style-type: none"> - Стратегічне географічне розташування на перетині Європи та Азії. - Різноманіття природних, культурних та історичних туристичних напрямків (Карпати, Чорне море, Київ, Львів). - Зростання внутрішнього туризму через обмеження на міжнародні подорожі. - Державна підтримка, зокрема програми з відновлення інфраструктури. - Високий рівень професіоналізму у сфері гостинності, відповідність міжнародним стандартам обслуговування.
Слабкі сторони (Weaknesses)	<ul style="list-style-type: none"> - Постійна загроза військових дій, що знижує інвестиційну привабливість. - Економічна нестабільність: валютні коливання, високі кредитні ставки, ризики інфляції. - Низький рівень транспортної та туристичної інфраструктури (дороги, залізничні сполучення). - Дефіцит кваліфікованих кадрів у галузі через міграцію працівників. - Недостатній рівень цифровізації послуг у багатьох регіонах.
Можливості (Opportunities)	<ul style="list-style-type: none"> - Потенціал для розвитку західних регіонів України як туристичних центрів (Закарпаття). - Розвиток екологічного туризму та апарт-готелів. - Інвестиції в цифрові технології, онлайн-бронювання та автоматизацію послуг. - Підвищений інтерес до агротуризму та локальної культури. - Залучення міжнародних інвесторів для модернізації інфраструктури.
Загрози (Threats)	<ul style="list-style-type: none"> - Високий рівень конкуренції на міжнародному ринку туристичних послуг. - Продовження війни та економічної нестабільності. - Падіння попиту через зменшення купівельної спроможності населення. - Екологічні проблеми, які негативно впливають на розвиток курортів. - Недостатнє фінансування проектів з боку держави та міжнародних організацій.

Україна має стратегічне географічне розташування, яке сприяє розвитку туризму. Будучи на перетині Європи та Азії, країна є привабливою для туристів та інвесторів з різних регіонів. Крім того, її природні та культурні багатства – Карпати, Чорне море, історичні міста, такі як Київ і Львів – створюють сприятливі умови для індустрії туризму. У зв’язку з обмеженнями міжнародних подорожей, зумовленими пандемією та війною, внутрішній туризм почав активно розвиватися, що дозволило багатьом підприємствам призвичаїтись до нових умов. Державні ініціативи, такі як програми з відновлення інфраструктури та розвитку туризму, також надають важливу роль у підтримці

сектору. Українські готелі й ресторани успішно впроваджують міжнародні стандарти обслуговування, що підвищує їхню конкурентоспроможність.

Основною проблемою ринку гостинності залишається військовий конфлікт, який значно знижує інвестиційну привабливість країни. Економічна нестабільність, включаючи валютні коливання, інфляцію та високі кредитні ставки, ускладнює фінансування нових проєктів. Інфраструктура залишається одним із головних бар'єрів для розвитку – недостатня кількість якісних доріг, залізничних сполучень та аеропортів обмежує мобільність туристів. Брак кваліфікованих кадрів через міграцію працівників у пошуках більш стабільного ринку праці також є значною проблемою. Цифровізація індустрії гостинності в багатьох регіонах залишається на низькому рівні, що ускладнює доступ до сучасних сервісів [52].

Попри виклики, ринок індустрії гостинності України має значний потенціал для розвитку. Західні регіони, такі як Карпати та Закарпаття, можуть стати потужними туристичними центрами завдяки своїй природній красі та культурній спадщині. Розвиток екологічного туризму, апарт-готелів і глемпінгів є перспективним напрямком, який відповідає світовим тенденціям. Інвестиції в цифрові технології, такі як онлайн-бронювання та автоматизація послуг, дозволяють підвищити ефективність і привабливість сектору. Агротуризм, що зосереджений на ознайомленні з локальними традиціями, також викликає дедалі більший інтерес. Інтеграція міжнародних інвесторів у процес модернізації інфраструктури може прискорити розвиток галузі.

Однак, ринок стикається з низкою загроз. Продовження війни та економічна нестабільність створюють ризики для нових інвесторів. Зменшення купівельної спроможності населення може вплинути на попит на туристичні послуги. Крім того, Україна стикається з високим рівнем конкуренції з боку інших туристичних напрямків, які є більш стабільними з точки зору безпеки. Екологічні проблеми, такі як забруднення довкілля, можуть негативно позначитися на популярності природних курортів [31]. Недостатнє фінансування з боку держави та міжнародних організацій може уповільнити

реалізацію важливих інфраструктурних проєктів. SWOT-аналіз показує, що, попри виклики, ринок гостинності України має значний потенціал для розвитку за умов стабілізації та модернізації інфраструктури й послуг.

Іноземні інвестиції є важливими для відновлення української економіки загалом та індустрії гостинності зокрема, особливо в умовах війни. Попри складну ситуацію, низка міжнародних компаній продовжує вкладати кошти в Україну, демонструючи довіру до її економічного потенціалу. Наприклад, у 2023 році компанія «Nestlé» оголосила про інвестицію в розмірі 40,5 млн євро в розвиток виробництва в Україні; німецький агрогігант «Bayer» інвестував 60 млн євро в українську економіку, підтримуючи аграрний сектор; турецька компанія «Baykar», відома виробництвом безпілотників Bayraktar TB2, оголосила про інвестицію в розмірі \$100 млн у будівництво заводу, сервісного центру та штаб-квартири в Києві. Будівництво розпочалося в лютому 2024 року і триватиме до лютого 2025 року. Регіональний розподіл компаній з іноземними учасниками, що зареєстровані в регіонах України представлено на рис. 2.2.

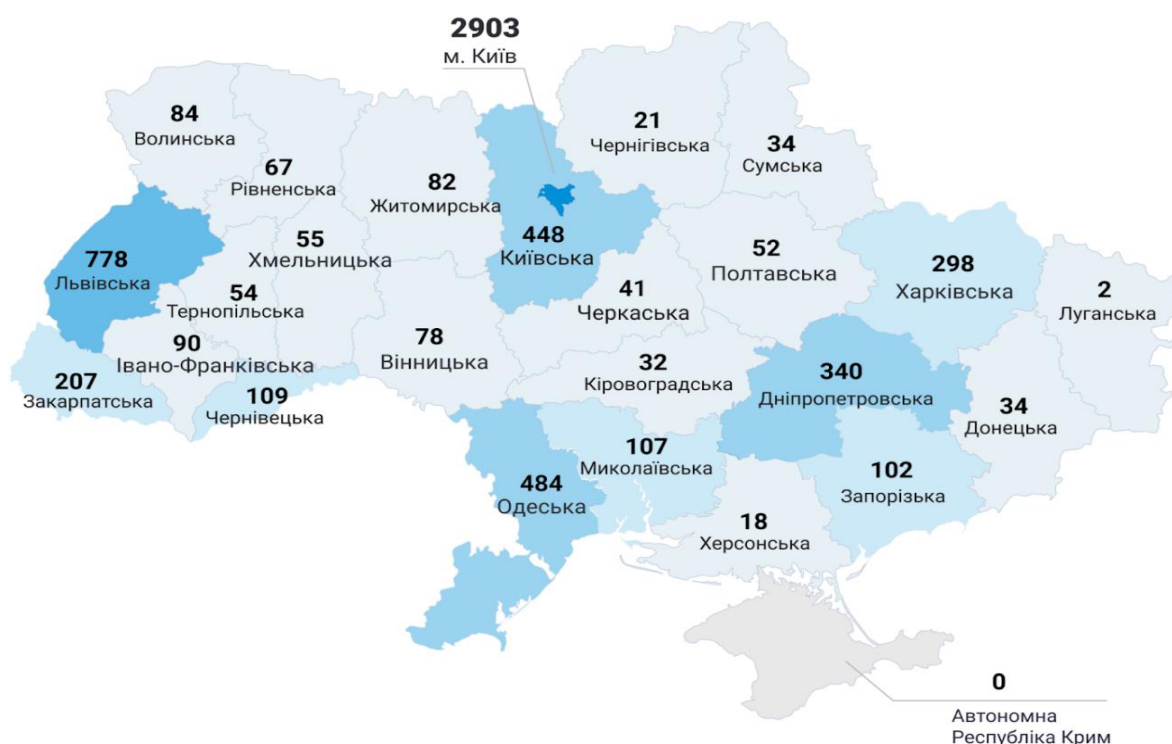

Рисунок 2.2. Регіональний розподіл компаній з іноземними учасниками та бенефіціарами, що зареєстровані в регіонах України за період 24.02.22-30.04.24

За даними KSE Institute, міжнародні інвестиції в Україну зросли з \$0,5 млрд у 2022 році до \$1,2 млрд у 2023 році. Загалом, під час повномасштабного вторгнення в Україну інвестували 43 глобальні компанії, серед яких Bayer, Carlsberg та CEMARK. Попри виклики війни, іноземні інвестори бачать потенціал в українській економіці та продовжують вкладати кошти в різні сектори, сприяючи її стійкості та відновленню.

Ринок гостинності України, що включає готельний бізнес, ресторани та інші послуги для туристів, зазнав значних змін в останні роки. Військові дії, економічні виклики та пандемія COVID-19 суттєво вплинули на його розвиток. Однак, попри ці труднощі, спостерігаються ознаки відновлення та зростання інтересу інвесторів до цього сектору. Згідно з дослідженням Європейської Бізнес Асоціації, у 2024 році зріс показник інвестиційної привабливості України до 2,49 бали з 5 можливих, порівняно з 2,44 бали у 2023 році. Хоча 79% керівників бізнесу все ще вважають інвестиційний клімат несприятливим, частка тих, хто вважає його вкрай несприятливим, зменшилася до 20%. Позитивним сигналом є те, що 70% компаній планують продовжувати інвестиції в Україну, попри війну. Однак тільки 17% думають, що інвесторам, які прийдуть, буде вигідно вкладати в Україну [50].

У 2023 році спостерігалось збільшення інвестицій у готельну індустрію через девелоперські проєкти, особливо в західних регіонах України. Зокрема, у Закарпатській, Івано-Франківській та Львівській областях з'явилося понад десять нових об'єктів, серед яких апарт-готелі та туристичні комплекси. Водночас, ринок стикається з кадровим дефіцитом, обумовленим міграцією та еміграцією спеціалістів, що призводить до зростання заробітних плат та зміни ринку праці на користь працівників. Індустрія гостинності України демонструє ознаки відновлення, попри виклики, пов'язані з війною та економічною нестабільністю. Зростання інвестиційної привабливості, особливо в західних регіонах, свідчить про потенціал для подальшого розвитку. Однак для стабільного зростання необхідно вирішувати проблеми кадрового дефіциту та покращувати загальний інвестиційний клімат.

Аналіз інвестиційного клімату ринку гостинності України демонструє картосхема динаміки відвідуваності закладів ресторанного господарства в регіонах України після військового вторгнення росії (з лютого 2022 року до лютого 2023 року), що відображено на рис. 2.3.

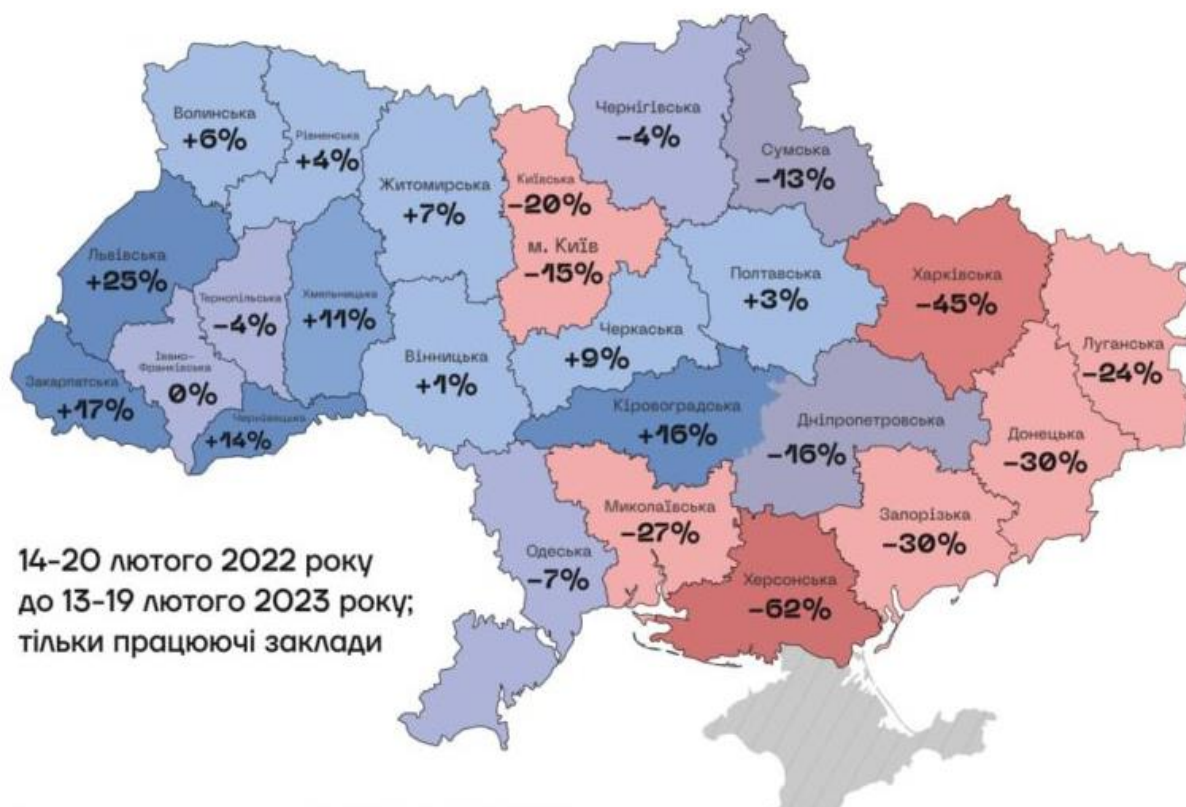

Рисунок 2.3. Динаміка відвідуваності закладів ресторанного господарства в регіонах України з лютого 2022 року до лютого 2023 року (працюючі заклади)

Аналіз динаміки відвідуваності закладів ресторанного господарства після початку військового вторгнення росії в Україну відображає складну ситуацію, яка склалася у сфері гостинності. Основний вплив на діяльність ресторанів спричинили бойові дії, міграційні процеси та зміни споживчої поведінки. У регіонах, що перебували в зоні активних бойових дій або зазнали окупації, відвідуваність закладів знизилася до мінімального рівня, багато об'єктів припинили свою діяльність. У деяких випадках ресторани переходили на волонтерську роботу, забезпечуючи харчування для військових і переселенців, що свідчить про високий рівень адаптації бізнесу до кризових умов, але також вказує на значні втрати в економічному плані [10]. У відносно безпечних

регіонах, таких як західна частина України (Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська області), спостерігалось зростання активності закладів ресторанного господарства, що пов'язано з припливом внутрішніх переселенців та туристів, які обирали ці області як безпечніші зони для проживання. Така тенденція створила передумови для розвитку локального ресторанного бізнесу та підвищення попиту на гастрономічні послуги.

Зміни в динаміці відвідуваності ресторацій відображають зростаючий вплив економічних факторів. Зниження купівельної спроможності населення, підвищення цін на продукти харчування та комунальні послуги стали додатковими викликами для закладів. Ресторани змушені були адаптувати свої меню, скорочувати витрати та впроваджувати нові формати, такі як доставка та онлайн-замовлення. Динаміка відвідуваності закладів ресторанного господарства стала показником не лише економічного стану країни, а й рівня адаптації бізнесу до викликів, спричинених війною [47]. Такий підхід, підкреслює важливість стратегічного планування та підтримки з боку держави для стабілізації і подальшого розвитку сфери гостинності.

Зазначимо, що на початку війни завантаженість готелів знизилася на 90%. Однак, згодом ситуація почала стабілізуватися, особливо в західних регіонах України. Регіони, такі як Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська та Львівська області, зафіксували зростання туризму. Зокрема, у Львівській області зростання склало 193% порівняно з аналогічним періодом 2021 року. У Києві, готелі почали працювати в травні 2022 року, але рівень завантаженості залишається на рівні 15–25%.

Попри виклики, готельно-ресторанний бізнес залишається привабливим для інвесторів. Очікувана дохідність становить 10-15% річних, а окупність проєктів – 7-8 років при умові заповнюваності на 55-65%. Попит що зростає в західних областях стимулював забудовників відновити роботи по зведенню об'єктів та розпочати нові проєкти. Готельні підприємства адаптуються до нових реалій, пропонуючи послуги для переселенців, волонтерів та інших категорій гостей. Також спостерігається зниження попиту на внутрішній

туризм, що може сприяти подальшому відновленню індустрії гостинності. Індустрія гостинності в Україні, попри виклики війни, демонструє здатність до адаптації та відновлення, залишаючись привабливою для інвесторів та продовжуючи відігравати важливу роль в економіці країни [39].

Таким чином, динаміка відвідуваності закладів індустрії гостинності в Україні після військового вторгнення росії демонструє суттєву регіональну різницю та залежність від безпекової ситуації. У зонах активних бойових дій та окупованих територіях показники відвідуваності знизилися до критичних рівнів, а більшість закладів призупинили роботу або перейшли на гуманітарну діяльність. Наприклад, в таких регіонах відвідуваність знизилась на 70-90% порівняно з довоєнним рівнем. У відносно безпечних регіонах, таких як Волинська, Львівська чи Закарпатська області, спостерігалось збільшення відвідуваності, досягнувши зростання на 20–30% у зв'язку з припливом внутрішньо переміщених осіб, що стало наслідком концентрації населення в безпечніших зонах та відповідного попиту на заклади харчування. На загальнодержавному рівні середня кількість працюючих закладів індустрії гостинності скоротилася приблизно на 40% з початку війни, але до лютого 2023 року відбулося часткове відновлення, і працювало близько 60-65% закладів від довоєнного рівня.

Індустрія гостинності в Україні, попри виклики, спричинені війною, демонструє стійкість, адаптивність і перспективи для відновлення та розвитку. Західні регіони стають основними точками зростання завдяки внутрішньому туризму, а іноземні інвестори та забудовники поступово відновлюють активність у галузі. Зміна клієнтської бази, орієнтація на внутрішніх споживачів та розвиток інфраструктури для переміщених осіб є ключовими аспектами адаптації. Попри складні умови, сектор гостинності залишається важливим компонентом економіки України та платформою для залучення іноземних інвестицій у майбутньому.

2.3. Оцінка інвестиційної привабливості закладів індустрії гостинності Волинської області

Індустрія гостинності є важливою складовою економіки України, яка сприяє розвитку туризму, створенню робочих місць і залученню інвестицій. У сучасних умовах, позначених війною, економічною нестабільністю та геополітичними викликами, оцінка інвестиційної привабливості закладів гостинності набуває особливої актуальності. Заклади індустрії гостинності, такі як готелі, ресторани та туристичні комплекси, мають значний потенціал для відновлення та зростання, особливо у відносно безпечних регіонах країни. Аналіз факторів, що визначають інвестиційну привабливість, є важливим для розуміння можливостей і ризиків, пов'язаних із розвитком гостинності [24].

Станом на 1 січня 2024 року обсяг іноземного капіталу у Волинській області досяг майже 329 мільйонів доларів, що еквівалентно близько 318 долларам на одного жителя (середній показник по Україні становить 873 долари). За рівнем інвестицій на душу населення Волинь випереджає сусідні регіони — Рівненську (239 доларів) та Тернопільську області (61 долар).

За інформацією Головного управління статистики у Волинській області, протягом 2023 року іноземні інвестори вклали в економіку регіону близько 63 мільйонів доларів, що майже вдвічі перевищує показники попереднього року. Найбільші суми були спрямовані в підприємства Нововолинська (22 млн доларів) та Ковельського району (36 млн доларів). Загалом іноземні інвестиції отримали 268 підприємств області, зокрема найбільші обсяги капіталу зосереджені в Луцьку (190 млн доларів), Нововолинську (69 млн доларів), Ковельському (37 млн доларів) та Луцькому районах (20 млн доларів). В інших районах цей показник варіюється від 4 мільйонів до 4 тисяч доларів.

Кількість країн, що інвестують у Волинську область, за останні чотири роки зросла з 27 до 40. Основними інвесторами є Польща та Кіпр, а також значний капітал надходить від нерезидентів зі Швеції, Австрії та Словаччини. Загалом на ці країни припадає 91% усіх вкладень.

Пріоритетними сферами для залучення іноземних інвестицій залишаються виробництво харчових продуктів і напоїв. Крім того, понад третину іноземного капіталу зосереджено у фінансових установах.

Інвестиційна привабливість визначається низкою чинників, включаючи економічну стабільність, рівень розвитку інфраструктури, географічне розташування та потенціал для прибутковості. В умовах післявоєнного відновлення України особливу увагу слід приділяти таким аспектам, як державна підтримка, доступ до фінансування, адаптація до нових споживчих запитів і впровадження інновацій [32]. Вивчення цих чинників дозволяє не лише визначити перспективи інвестування в індустрії гостинності, а й створити стратегії, спрямовані на підвищення її конкурентоспроможності та стабільного розвитку в умовах сучасних викликів. Статистичні показники розвитку середнього та малого бізнесу гостинності Волинської області наведені в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Основні статистичні показники розвитку малого та середнього бізнесу індустрії гостинності Волинської області

Роки	Кількість підприємств (од.)	Кількість робочих місць (од.)	Обсяг інвестицій (млн. грн.)	Внесок у ВВП (%)
1	2	3	4	5
2020	150	1200	25	3.0
2021	170	1350	30	3.5
2022	200	1500	35	4.0
2023	230	1600	40	4.5

Основні статистичні показники розвитку малого та середнього бізнесу індустрії гостинності Волинської області демонструють позитивну динаміку з 2020 по 2023 роки. За цей період кількість підприємств зросла з 150 до 230 одиниць, що становить приріст на 53%. Водночас кількість робочих місць збільшилася з 1200 до 1600, що свідчить про зростання зайнятості у секторі. Обсяг інвестицій зріс з 25 млн грн у 2020 році до 40 млн грн у 2023 році, а внесок у ВВП підвищився з 3,0% до 4,5%, підкреслюючи зростаюче економічне значення цього сегменту для регіону

Динаміка розвитку малого та середнього бізнесу індустрії гостинності Волинської області вказує на стабільне зростання протягом 2020–2023 років, що свідчить про ефективність реалізованих стратегій у цьому секторі. Збільшення кількості підприємств, створення робочих місць, зростання обсягу інвестицій і внеску у ВВП демонструють підвищення привабливості галузі для підприємців і інвесторів, що підкреслює важливість подальшої підтримки малого та середнього бізнесу для забезпечення сталого економічного розвитку регіону та збільшення його конкурентоспроможності [13].

Загальний обсяг інвестицій у інфраструктуру гостинності демонструє збільшення з 25 млн грн. у 2020 році до 40 млн грн. у 2023 році. Зростання інвестицій в індустрію гостинності на 15 млн грн за чотири роки вказує на посилення інтересу до покращення інфраструктури та якості послуг гостинності, що може засвідчує привабливість Волині для інвесторів.

Внесок суб'єктів господарювання індустрії гостинності у ВВП Волинської області збільшився з 3% у 2020 році до 4,5% у 2023 році. Визначені показники засвідчують не лише кількісне, але й якісне зростання індустрії гостинності, що збільшує свою вагу у загальній економіці регіону. Підвищення на 1,5% за чотири роки підкреслює важливість цього сектора для економічного розвитку Волині.

Кількість підприємств у індустрії гостинності Волинської області, за період з 2020 до 2023 року, збільшилася з 150 до 230 одиниць (рис. 2.3), що свідчить про стабільне зростання інтересу до сфери гостинності серед підприємців. Зростання на 80 підприємств за чотири роки показує середньорічний приріст приблизно на 13%, що є позитивним індикатором розвитку регіонального ринку гостинності. Паралельно зі збільшенням кількості підприємств гостинності, зросла й кількість робочих місць з 1200 у 2020 році до 1600 у 2023 році. Така тенденція означає, що індустрія гостинності стала більш затребуваним у роботодавців Волинського регіону, забезпечуючи створення робочих місць [4]. Середній приріст у 100 робочих місць щорічно

засвідчує позитивний вплив розвитку індустрії гостинності на зайнятість населення.

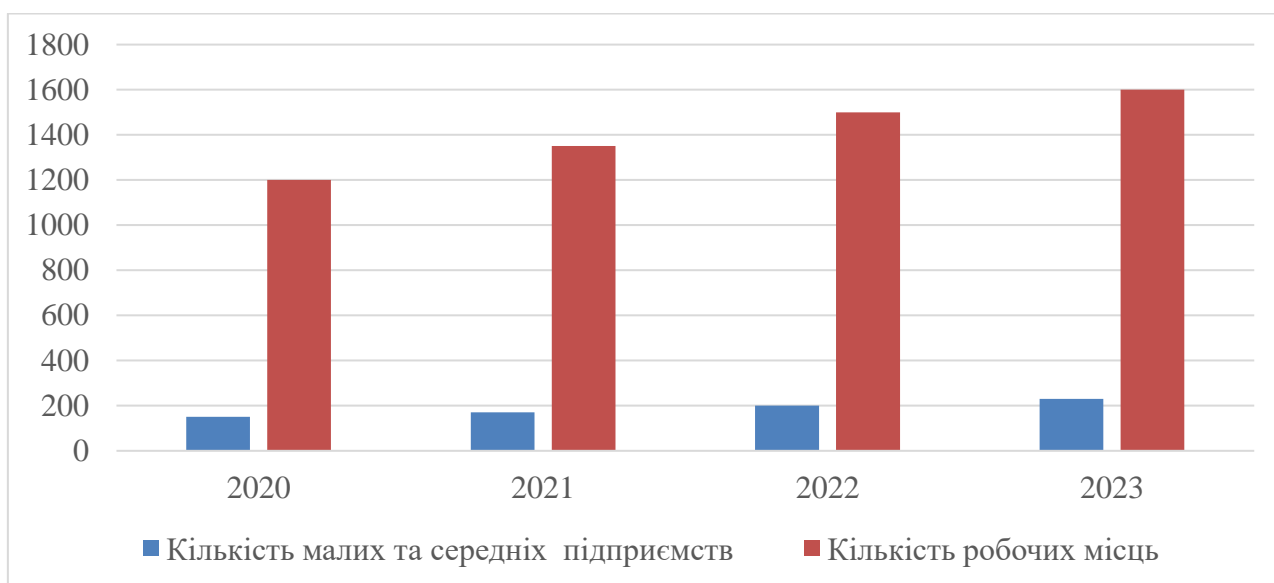

Рисунок 2.4. Динаміка розвитку малого та середнього підприємництва індустрії гостинності Волинської області (од)

Інвестиційна привабливість закладів індустрії гостинності Волинської області відображає стійку позитивну динаміку розвитку, що підтверджується постійним зростанням кількості підприємств, робочих місць та обсягу інвестицій за останні роки. За даними динаміки, представленої на рис. 2.4, кількість підприємств середнього та малого бізнесу зросла, свідчаючи про стабільність та перспективи досліджуваної індустрії. Така тенденція посилює привабливість регіону для нових інвесторів і сприяє інтеграції Волині в загальнонаціональні та міжнародні ринки гостинності [22].

З позицій інвестиційної привабливості, розвиток середнього та малого бізнесу індустрії гостинності Волинської області демонструє високий потенціал для залучення капіталу. Збільшення обсягу інвестицій з 25 млн грн у 2020 році до 40 млн грн у 2023 році свідчить про зростання довіри інвесторів до регіону. Постійний приріст кількості підприємств та створення робочих місць вказують на сприятливе бізнес-середовище та активний попит на послуги в цьому секторі. Зростання внеску у ВВП до 4,5% підтверджує важливість галузі як

драйвера економічного розвитку, що робить її перспективною для подальших інвестицій і розвитку сучасної інфраструктури закладів гостинності.

Динаміка розвитку середнього та малого бізнесу індустрії гостинності Волинської області свідчить про високу інвестиційну привабливість регіону. Постійне зростання кількості підприємств, розширення зайнятості та збільшення обсягів інвестицій вказують на успішну реалізацію регіональної стратегії розвитку та підвищення попиту на послуги гостинності, що створює вигідні умови для залучення нових інвесторів, які можуть скористатися потенціалом зростаючого ринку, розвиваючи сучасну інфраструктуру і сприяючи інтеграції Волині у глобальні туристичні та економічні процеси.

Таким чином, оцінка інвестиційної привабливості закладів індустрії гостинності Волинської області свідчить про значний потенціал регіону для залучення капіталу та розвитку бізнесу. Зростання кількості підприємств, робочих місць і обсягів інвестицій за останні роки підкреслює конкурентоспроможність галузі та ефективність її адаптації до сучасних ринкових умов. Високий рівень попиту на послуги гостинності, активна регіональна підтримка підприємництва та покращення інфраструктури роблять Волинську область перспективним напрямком для інвесторів. Реалізація інвестиційних проектів у цьому секторі сприятиме економічному зростанню, підвищенню рівня обслуговування та інтеграції регіону у національний і міжнародний ринок гостинності.

РОЗДІЛ 3

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАЛУЧЕННЯ

ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНДУСТРІЮ ГОСТИННОСТІ

3.1. Інструменти залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності

Стратегічне залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності є важливим елементом економічного зростання регіону. Іноземний капітал забезпечує не лише фінансові ресурси, але й доступ до нових технологій, інноваційних рішень та сучасних стандартів обслуговування, що підвищує конкурентоспроможність закладів гостинності. Крім того, такі інвестиції сприяють інтеграції місцевого бізнесу в глобальні економічні та туристичні мережі, що розширює ринки збуту та залучає нові категорії гостей. Іноземні інвестиції відіграють визначну роль у модернізації інфраструктури гостинності, особливо в регіонах, які прагнуть підвищити свою привабливість для туристів і бізнесу. Завдяки міжнародному фінансуванню, можливе будівництво сучасних готелів, створення інноваційних туристичних продуктів і розвиток супутніх послуг, таких як транспорт, харчування та розваги, що сприяє формуванню позитивного іміджу регіону на міжнародному рівні, що привертає більше туристів і нових інвесторів [33].

Залучення іноземного капіталу також має мультиплікативний ефект на економіку регіону. Відкриття нових об'єктів гостинності створює робочі місця, стимулює розвиток локального бізнесу та підвищує податкові надходження до бюджету. Крім того, зазначене сприяє підвищенню рівня кваліфікації місцевих кадрів через запозичення досвіду та навчання у міжнародних партнерів. Усе це підкреслює стратегічну важливість іноземних інвестицій для довгострокового розвитку індустрії гостинності як одного з основних секторів економіки.

Джерела фінансування інвестиційного забезпечення індустрії гостинності охоплюють широкий спектр як зовнішніх так і внутрішніх ресурсів. Основними

внутрішніми джерелами є власні кошти підприємств, прибуток від операційної діяльності, а також кредитні ресурси, які надають банки та фінансові установи. Зовнішнє фінансування включає державні програми підтримки бізнесу, міжнародну технічну допомогу, гранти, а також прямі іноземні інвестиції, які забезпечують доступ до глобальних фінансових ринків і новітніх технологій. Крім того, перспективними є інструменти державно-приватного партнерства та залучення капіталу через венчурні фонди і краудфандинг, що дозволяє диверсифікувати ризики та стимулювати інноваційний розвиток гостинності. Джерела фінансування інвестиційного забезпечення індустрії гостинності представлено на рис 3.1.

Рисунок 3.1. Джерела фінансування інвестиційного забезпечення індустрії гостинності

Іноземні джерела фінансування є важливим компонентом інвестиційного забезпечення індустрії гостинності, оскільки вони сприяють залученню капіталу, необхідного для розвитку сучасної інфраструктури та реалізації великих проектів. Наприклад, прямі іноземні інвестиції забезпечують не лише фінансову підтримку, а й доступ до передових технологій та міжнародного досвіду управління. Кредити іноземних банків і позички міжнародних організацій дозволяють отримувати довгострокове фінансування на вигідних

умовах, що особливо важливо для стратегічних проектів з тривалим періодом окупності [64].

Фінансова допомога у вигляді грантів та портфельні іноземні інвестиції є ефективними інструментами стимулювання галузі гостинності. Гранти дозволяють фінансувати інноваційні проекти, зокрема, у сфері цифровізації та екологічної стійкості закладів, що значно підвищує їхню конкурентоспроможність. Портфельні інвестиції, у свою чергу, сприяють покращенню фінансової стабільності підприємств і залученню додаткового капіталу для модернізації послуг та розширення бізнесу.

Іноземний капітал спільних підприємств відіграє ключову роль у створенні синергетичного ефекту між місцевими та міжнародними партнерами. Така форма співпраці дозволяє поєднувати ресурси, знання і технології для реалізації масштабних проектів. Спільні підприємства також сприяють підвищенню репутації регіону на міжнародному рівні, які відкривають нові можливості для залучення туристів та інвесторів, що в перспективі формує стійку основу для економічного зростання індустрії гостинності.

Ефективні шляхи і способи для залучення іноземних інвестицій є критично важливими для розвитку індустрії гостинності, оскільки вони забезпечують фінансову підтримку, необхідну для модернізації інфраструктури, впровадження інновацій та підвищення якості послуг. Створення сприятливого інвестиційного клімату, розвиток державно-приватного партнерства, використання грантів та міжнародних фінансових програм які відкривають нові можливості масштабних проектів і стимулюють зростання галузі. Залучення іноземного капіталу дозволяє інтегруватися в глобальний ринок гостинності, підвищити конкурентоспроможність регіонів та забезпечити стійке економічне зростання, що показує позитивний вплив на туристичний імідж країни в цілому [19].

Основні шляхи і способи залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанному бізнесі представлено на рис. 3.2.

Основні шляхи і способи залучення іноземних інвестицій в індустрії гостинності		
Шляхи залучення інвестицій	Способи залучення інвестицій	
підвищення рентабельності підприємств і можливостей самофінансування	Акціонування	Корпоратизація
створення галузевих та міжгалузевих фондів амортизації на основі економічно обґрунтованих нормативів		Самофінансування
випуск цінних паперів під конкретні інвестиційні проекти для залучення коштів		Довірче управління
розширення іпотечного кредитування		Венчурні фірми
залучення коштів позабюджетних та інноваційних фондів, страхових компаній	Боргове фінансування	Придбання пакета акцій
залучення коштів громадян		Кредитування
залучення коштів комерційних банків		Факторинг
удосконалення механізму гарантій збереження внесків населення у фінансово-кредитних установах, отримання сталих відсоткових доходів		Форфейтинг
стимулювання повернення капіталу з-за кордону		Іпотечний кредит
використання іноземних інвестицій, кредитних ліній, кредитів МФО		Державний кредит
Детінізація капіталу	Міжнародний кредит	
	Фінансування на консорціумних засадах	Розміщення боргових зобов'язань
		Спільні підприємства
		Договірні зобов'язання
		Франчайзинг
	Оренда	Ліцензування
		Інжиніринг
		Підприємства з іноземним капіталом
	Пільгове фінансування	Оперативна оренда
		Фінансовий лізинг
		Ліз-бек
	Субсидіювання	Селенг
		Урядовий пільговий кредит
		Гарантії уряду
		Інвестиційний податковий кредит
		Безвідсотковий кредит
		Дотації
		Гранти
		Субвенції
		Спонсорство
		Лонорство

Рисунок 3.2. Основні шляхи і способи залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес

Одним із ключових способів залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес є створення сприятливого інвестиційного клімату в регіоні. Це включає забезпечення прозорості бізнес-процесів, спрощення адміністративних процедур, гарантування прав власності та забезпечення стабільного правового середовища. Важливу роль відіграє маркетинг території, включаючи презентацію регіону на міжнародних туристичних форумах та ярмарках, що допомагає привернути увагу іноземних інвесторів до його потенціалу

Державно-приватне партнерство є ефективним механізмом залучення іноземного капіталу. У рамках таких партнерств держава може забезпечувати базову інфраструктуру та пільгові умови для інвесторів, тоді як приватний сектор, у тому числі закордонний, бере на себе основні інвестиції у розвиток туристичних об'єктів. Спільна реалізація масштабних проектів, таких як будівництво курортів, готелів чи тематичних парків, створює синергетичний ефект і підвищує привабливість індустрії гостинності [47].

Залучення іноземних інвестицій також можливе через використання спеціалізованих інструментів, таких як гранти, кредити міжнародних банків чи портфельні інвестиції. Такі програми, як фінансова допомога від міжнародних організацій або участь у проектах технічної підтримки, дозволяють отримати ресурси для модернізації інфраструктури та підвищення якості послуг. Наприклад, грантові програми можуть фінансувати розвиток сталих технологій або цифровізацію послуг індустрії гостинності, що робить регіон більш конкурентоспроможним на глобальному ринку.

Особливий акцент слід робити на інноваційних проектах, які є привабливими для іноземних інвесторів. Це можуть бути проекти, пов'язані з впровадженням «зелених» технологій, цифрових інструментів для управління закладами гостинності або створенням унікальних туристичних продуктів. Інвестори, які прагнуть вкласти кошти у високотехнологічні чи екологічно орієнтовані проекти, часто розглядають такі ініціативи як довгострокові та вигідні інвестиції.

3.2. Стратегування процесу залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності

Стратегування процесу залучення іноземних інвестицій у сферу готельно-ресторанного бізнесу є надзвичайно актуальним у сучасних умовах глобалізації та посилення конкуренції на туристичних ринках. Розробка і впровадження стратегічного підходу дозволяє не лише ефективно позиціонувати регіон чи країну як привабливий напрямок для інвесторів, але й забезпечити стабільний розвиток галузі через реалізацію довгострокових проєктів. Особливо важливо це для країн та регіонів з високим туристичним потенціалом, які прагнуть покращити свою інфраструктуру, розширити асортимент послуг та інтегруватися в міжнародні туристичні мережі [53]. В умовах економічних і соціальних викликів стратегічне залучення іноземного капіталу стає ключовим інструментом для забезпечення конкурентоспроможності, стійкості і зростання індустрії гостинності. У таких умовах доцільно застосувати стратегії, що представлені на рис. 3.3.

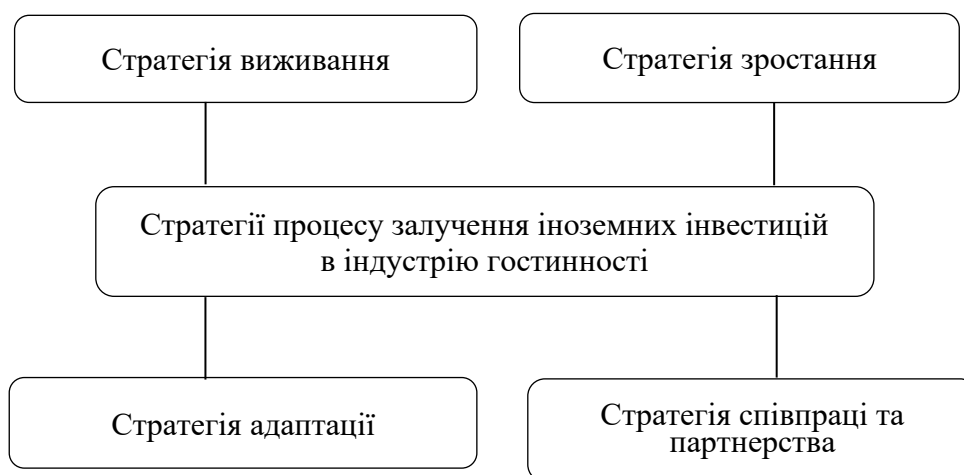

Рисунок 3.3. Пропоновані стратегії залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес в умовах війни

Стратегування процесу залучення іноземних інвестицій у сферу готельно-ресторанного бізнесу є важливим інструментом для забезпечення стабільного розвитку цієї галузі. У сучасних умовах глобальної конкуренції та зростаючих

потреб туристів ефективно управління інвестиційними потоками дозволяє оптимально використовувати ресурси та реалізовувати масштабні проекти, які підвищують привабливість регіону. Крім того, стратегічний підхід дає змогу мінімізувати ризики, пов'язані з економічною нестабільністю, та забезпечити інтеграцію місцевих ініціатив у міжнародні ринки гостинності.

Стратегування передбачає використання різноманітних інструментів, таких як розвиток державно-приватного партнерства, оптимізація податкових умов для інвесторів та створення прозорого регуляторного середовища. Особливий акцент робиться на маркетингу регіонів, який включає участь у міжнародних форумах, просування туристичних брендів та розробку інвестиційних пропозицій [12]. Такий підхід допомагає сформувати позитивний імідж регіону, що є ключовим для залучення іноземного капіталу.

Залучення іноземних інвестицій за допомогою стратегічного планування має суттєвий вплив на розвиток регіонів, що включає модернізацію інфраструктури, підвищення рівня зайнятості та стимулювання суміжних секторів економіки. Інвестиційні стратегії сприяють впровадженню інновацій та створенню нових робочих місць, розширенню асортименту туристичних послуг. У результаті регіони стають більш конкурентоспроможними на міжнародному ринку, забезпечуючи довгострокову стійкість індустрії гостинності.

Основні стадії стратегування процесу залучення іноземних інвестицій в сферу готельно-ресторанного бізнесу представлено на рис. 3.4.

На початковій стадії формування стратегії розвитку середнього та малого бізнесу індустрії гостинності регіонів проводиться всебічний аналіз поточного стану індустрії гостинності, який включає вивчення економічних, соціальних, демографічних та інфраструктурних умов регіону. Аналіз внутрішніх і зовнішніх векторів дозволяє визначити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, що впливають на розвиток бізнесу. Цей етап також передбачає діагностику типу регіону, щоб зрозуміти його специфіку і потенціал для реалізації стратегічних ініціатив.

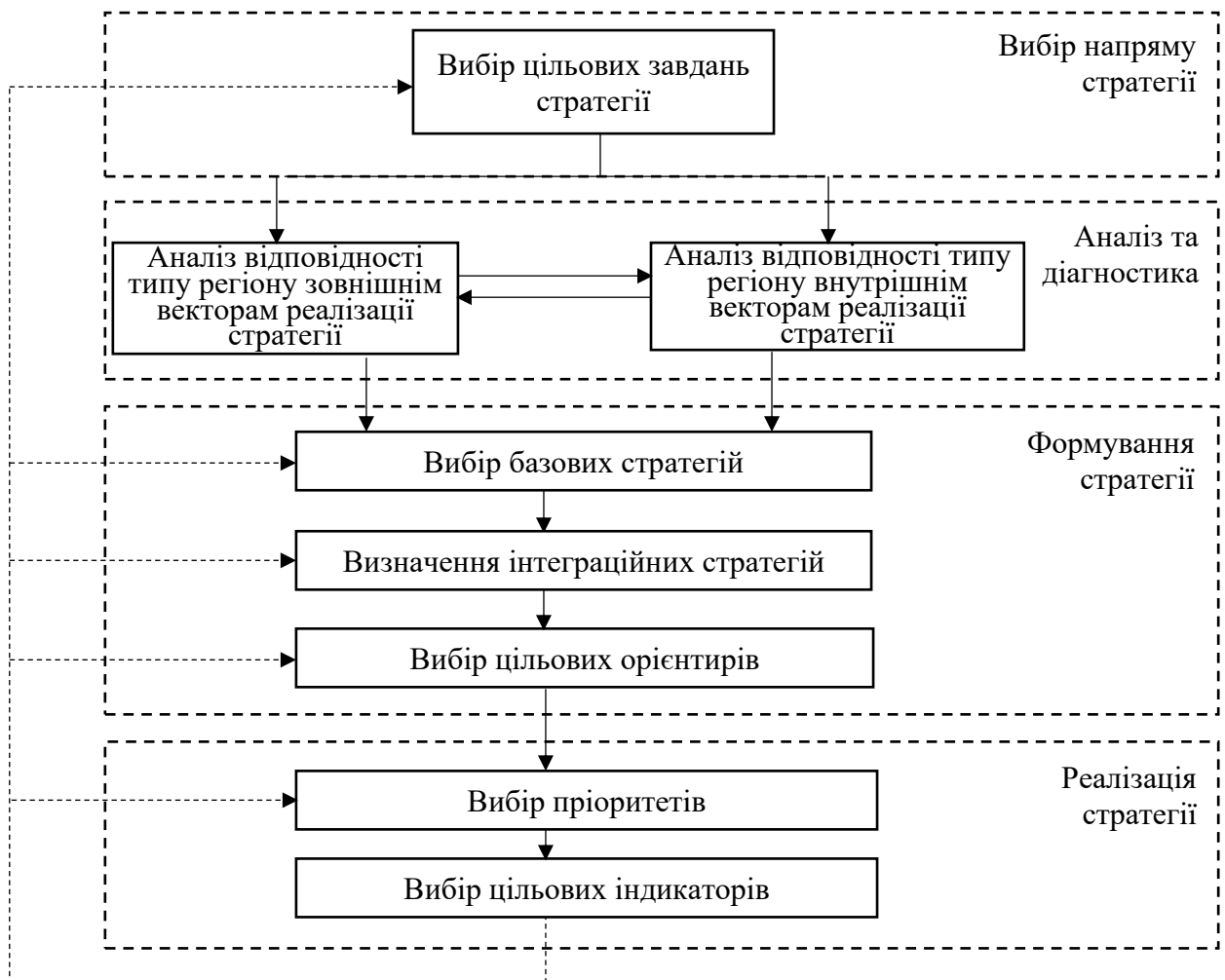

Рисунок 3.4. Основні стадії формування та реалізації стратегування розвитку малого та середнього бізнесу індустрії гостинності регіонів

На етапі формування стратегії визначаються цільові завдання, індикатори та орієнтири розвитку. Обираються базові напрями та інтеграційні стратегії, які сприятимуть гармонійному розвитку бізнесу у відповідності до регіональних умов. Важливим є вибір пріоритетів і напрямів, які відповідають потребам ринку та потенціалу регіону, а також визначення механізмів реалізації стратегії, включаючи співпрацю з державними органами, місцевими громадами та приватними партнерами. Стадія охоплює практичну реалізацію визначених завдань і стратегій. Вона включає запровадження інвестиційних проектів, створення програм підтримки середнього та малого бізнесу, розвиток інфраструктури та залучення нових підприємств до індустрії гостинності.

3.3. Формування механізму залучення іноземних інвестицій в індустрію гостинності

Формування ефективного механізму залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес є одним із ключових завдань сучасної економічної політики. Індустрія гостинності, яка охоплює широкий спектр туристичних, готельних та рекреаційних послуг, виступає важливим драйвером економічного росту та підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни. У контексті глобалізації та інтеграції світових ринків залучення іноземного капіталу стає необхідною умовою для модернізації інфраструктури, впровадження інновацій та адаптації до міжнародних стандартів. Ефективний механізм залучення інвестицій дозволяє забезпечити не лише фінансову підтримку галузі, а й сприяє розвитку суміжних секторів економіки.

Створення такого механізму вимагає системного підходу, який враховує специфіку галузі, особливості інвестиційного клімату та потреби потенційних інвесторів. Він повинен базуватися на використанні сучасних інструментів економічного регулювання, державно-приватного партнерства та міжнародної співпраці. Важливу роль у цьому процесі відіграє стимулювання інноваційних проектів, прозоре та сприятливе законодавче середовище, а також активне просування інвестиційного потенціалу країни на глобальних ринках. Формування такого механізму дозволить створити стійку основу для довгострокового розвитку індустрії гостинності, сприятиме залученню іноземних інвесторів і зростанню іміджу країни на міжнародній арені [7].

Класифікація інструментів щодо активізації інвестиційної діяльності є важливим елементом ефективного управління процесами залучення капіталу. Розуміння різноманітності цих інструментів, таких як податкові пільги, державні субсидії, гранти, кредити, а також механізми державно-приватного партнерства, дозволяє вибудувати оптимальну модель підтримки інвесторів залежно від специфіки галузі чи регіону. Чітка класифікація сприяє підвищенню прозорості інвестиційного середовища, полегшує комунікацію між

урядовими структурами та бізнесом, а також створює конкурентні умови для залучення як національного, так і міжнародного капіталу, що особливо актуально в умовах глобалізації, коли країни та регіони змагаються за обмежені інвестиційні ресурси. Класифікація інструментів щодо активізації інвестиційної діяльності індустрії гостинності представлено на рис. 3.5.

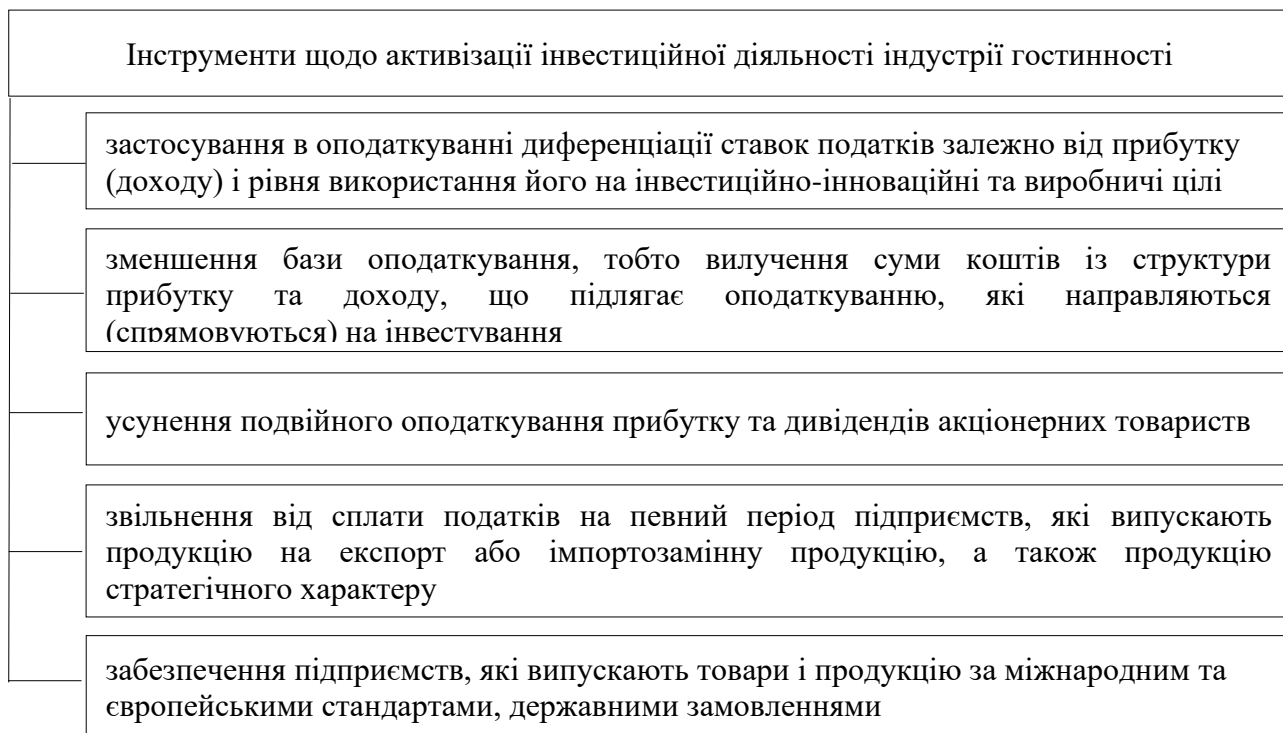

Рисунок 3.5. Класифікація інструментів щодо активізації інвестиційної діяльності індустрії гостинності

До основних фіскальних інструментів активізації інвестиційної діяльності в індустрії гостинності належать податкові пільги, зниження ставок на інвестиції та амортизаційні відрахування. Такі заходи сприяють зниженню фінансового тиску на інвесторів, стимулюючи їх до вкладення коштів у модернізацію об'єктів, створення нових послуг та розширення інфраструктури. Наприклад, спеціальні податкові режими для інвесторів, що працюють у туристично привабливих регіонах, дозволяють створювати умови для їхньої довгострокової присутності на ринку.

Фінансові інструменти включають державні субсидії, гранти, кредити за пільговими ставками та інвестиційні фонди. Вони допомагають мобілізувати фінансові ресурси для розвитку індустрії гостинності, насамперед в регіонах, які потребують додаткового стимулювання [23]. Наприклад, надання грантів для впровадження енергозберігаючих технологій або цифрових інновацій сприяє підвищенню ефективності діяльності закладів гостинності. Доступ до пільгових кредитів знижує бар'єри для реалізації великих проектів, таких як будівництво курортних комплексів чи тематичних парків.

Інституційні механізми включають створення державно-приватного партнерства, індустріальних парків і спеціальних економічних зон. Такі заходи дозволяють об'єднати ресурси держави та приватного сектора для спільної реалізації великих проектів. Наприклад, у рамках державно-приватного партнерства держава може забезпечувати інфраструктурну підтримку, тоді як приватні інвестори вкладають кошти у розвиток туристичних послуг. Спеціальні економічні зони, які пропонують пільгові умови для бізнесу, приваблюють як вітчизняних, так і іноземних інвесторів, створюючи потужний стимул для розвитку індустрії гостинності.

Інноваційні інструменти, такі як впровадження «зелених» технологій, цифровізація процесів управління та використання блокчейн-технологій для прозорості операцій, сприяють створенню сучасної та конкурентоспроможної індустрії гостинності. Наприклад, використання автоматизованих систем бронювання та управління клієнтським досвідом підвищує якість послуг і привабливість об'єктів для інвесторів. Такі інструменти є не лише стимулом для інвесторів, але й дозволяють закладам гостинності швидко адаптуватися до змін на ринку.

Інвестиційний механізм залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес представлено на рис. 3.6

Рисунок 3.6. Структура механізму залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес

Структура інвестиційного механізму регулювання індустрії гостинності базується на фінансових інструментах, які забезпечують ресурсну підтримку інвестиційних проектів. Зазначене включає бюджетне фінансування, банківські інвестиційні кредити, субвенції, дотації та кошти страхових компаній і фондів. Використання цих фінансових джерел дозволяє забезпечити стійкість інвестиційної діяльності та реалізовувати масштабні проекти, спрямовані на модернізацію туристичної інфраструктури.

До ключових методів регулювання належать цінове регулювання, система оподаткування, облікові та відсоткові ставки, державна експертиза інвестиційних проектів, а також інструменти приватизації. Такі механізми забезпечують оптимізацію умов для інвесторів, знижують ризики та підвищують прозорість інвестиційного середовища. Зокрема, регулювання роботи банків у сфері інвестицій дозволяє ефективно залучати кредити для розвитку індустрії гостинності

Інвестиційний механізм також включає важелі впливу на інвестиційне середовище. До важелів прямої дії належать централізовані державні капіталовкладення в об'єкти загальнодержавного значення, а також розвиток державного сектору індустрії гостинності. Непрямі засоби, такі як грошово-кредитна та бюджетна політики, створюють сприятливе середовище для залучення інвестицій і стимулювання підприємницької активності.

Цей компонент структури охоплює суб'єкти та об'єкти регулювання, а також методи управління інвестиційними проектами. Суб'єктами є державні органи, місцеві адміністрації та приватний бізнес, які взаємодіють у межах законодавства для реалізації інвестиційних програм. Об'єкти регулювання – це конкретні проекти або об'єкти індустрії гостинності, спрямовані на покращення якості послуг, розширення інфраструктури та підвищення туристичної привабливості регіонів.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Визначено принципи інвестиційної політики розвитку індустрії гостинності, які є фундаментом для ефективної реалізації стратегічних планів. Один із принципів – націленість політики на виконання стратегічних планів розвитку індустрії, тобто всі інвестиційні рішення мають відповідати загальній стратегії розвитку регіону або підприємства. Наприклад, стратегічне планування дозволяє ефективніше розподіляти ресурси, уникати дублювання інвестицій і забезпечувати цільове використання коштів. Інфляція може суттєво впливати на вартість інвестицій і тривалість їхньої окупності. Принцип мінімізації ризиків є основою для забезпечення стабільності інвестицій. Наприклад, інвестори можуть зосереджуватися на створенні проектів із гарантованою віддачею, таких як туристичні комплекси у популярних регіонах. Економічне обґрунтування вкладень є ще одним базовим принципом, що передбачає ретельний аналіз потенційної віддачі від інвестицій, витрат та ризиків. Розробка ефективної структури портфельних та реальних інвестицій дозволяє поєднувати довгострокові та короткострокові проекти, що сприяє розвитку як окремих підприємств, так і індустрії гостинності в цілому.

Систематизовано основні завдання інвестиційної діяльності у сфері гостинності орієнтовані на створення умов для довгострокового розвитку, підвищення якості послуг і конкурентоспроможності підприємств. Їхня реалізація залежить від балансу між підтримкою держави, інноваційністю бізнесу та врахуванням зовнішніх викликів. Визначені принципи забезпечують раціональне використання ресурсів, підвищення ефективності інвестиційної діяльності та адаптацію до викликів, що є основою для сучасної економіки.

Доведено, що залучення іноземних інвестицій також можливе через використання спеціалізованих інструментів, таких як гранти, кредити міжнародних банків чи портфельні інвестиції. Такі програми, як фінансова допомога від міжнародних організацій або участь у проектах технічної підтримки, дозволяють отримати ресурси для модернізації інфраструктури та

підвищення якості послуг. Наприклад, грантові програми можуть фінансувати розвиток сталих технологій або цифровізацію послуг індустрії гостинності, що робить регіон більш конкурентоспроможним на глобальному ринку.

Визначено, що в процесі залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес, акцент доцільно робити на інноваційних проектах, які є привабливими для іноземних інвесторів. Наприклад, проекти пов'язані з впровадженням «зелених» технологій, цифрових інструментів для управління закладами гостинності або створенням унікальних регіональних продуктів. Інвестори, які прагнуть вкласти кошти у високотехнологічні чи екологічно орієнтовані проекти, часто розглядають такі ініціативи як довгострокові та вигідні інвестиції

Сформовано механізм залучення іноземних інвестицій в готельно-ресторанний бізнес, який включає важелі впливу на інвестиційне середовище. До важелів прямої дії належать централізовані державні капіталовкладення в об'єкти загальнодержавного значення, а також розвиток державного сектору індустрії гостинності. Непрямі засоби, такі як грошово-кредитна та бюджетна політики, створюють сприятливе середовище для залучення інвестицій і стимулювання підприємницької активності. Запропонований механізм охоплює суб'єкти та об'єкти регулювання, а також методи управління інвестиційними проектами. Суб'єктами є державні органи, місцеві адміністрації та приватний бізнес, які взаємодіють у межах законодавства для реалізації інвестиційних програм. Об'єкти регулювання – це конкретні проекти або об'єкти індустрії гостинності, спрямовані на покращення якості послуг, розширення інфраструктури та підвищення туристичної привабливості регіонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітична записка. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2021 року URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=fc48bdd5-178c-47af-b64cc7ee533cb4b0&title=ZagalniTendentsiiTinovoiEkonomikiVUkrainiUIKvartali2021-Roku>.
2. Алексєєва Т.А. (2017) Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Харківського політехнічного інституту*. № 2. С. 89-92.
3. Балацька Н.Ю., Репринцева В.М. (2016) Особливості та перспективи розвитку готельного та ресторанного бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. № 1 (28). С. 12-15.
4. Банєва І. О., Величко О. В. (2022) Сучасні підходи до організації готельно-ресторанного бізнесу. *Modern Economics*. № 36. С. 6–11.
5. Барна М. Ю., Гліненко Л. К., Дайновський Ю. А. (2020) Фактори конкурентоспроможності підприємств ресторанного господарства. *Інфраструктура ринку*. Вип. 39. С. 415–421.
6. Безручко Л.В. (2023) Готельне господарство України в умовах війни: сучасний стан та перспективи розвитку *Економіка та суспільство*. 47. С. 61-62.
7. Батченко Л.В., Гончар Л.О., Беляк А.О. (2020) Формування механізму фінансової стійкості підприємств сфери гостинності: організаційно-економічний аналіз. *Підприємництво і торгівля*. № 27. С. 13-20.
8. Білас М. Ринок HoReCa під час війни: поточний стан та ключові тенденції. URL: <https://voxukraine.org/rynok-horeca-pid-chas-vijny-potochnyj-stan-ta-klyuchovi-tendentsiyi> (дата звернення: 28.09.2024).
9. Білоус С.І. Інноваційність сфери гостинності як складова розвитку повоєнної економіки України. Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України. матеріали Всеук. наук.- практич. конф., 6 груд. 2022 р. Івано-Франківськ, 2022. С. 56–70.

10. Власенко І.В., Рябенюк М.О., Лук'янець А.В. Динаміка розвитку закладів готельно-ресторанного господарства та їх вплив на економіку держави. *Концептуальні засади та тенденції розвитку соціально-економічних процесів*: монографія. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020.

11. Галасюк С.С., Наймарк К.А. Оцінка конкурентного профілю підприємств ресторанного господарства. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія / за ред. О. Янкового. Одеса : Атлант, 2017. С. 247-260.

12. Головня О. М., Ставська Ю.В. Сучасні трансформації розвитку сфери туризму та індустрії гостинності: монографія. Вінниця.: ДРУК, 2021. 220 с.

13. Гудзь П.В. (2018) Польський досвід для України у регулюванні розвитку готельного ринку регіону. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. Вип.1-2(69-70). С.60-68*

14. Давидова О.Ю. (2018) Інноваційне управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства: методологія, теорія і практика: монографія. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2018. 448 с.

15. Давидова О. (2011) Індустрія гостинності у контексті проведення Євро 2012. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Сергія економіка. № 12. С. 44-48.*

16. Діденко Є. О., Дідук О. А. (2015) Види конкурентних переваг підприємств ресторанного господарства та особливості управління ними. *Формування ринкових відносин в Україні. № 12 (175). С. 107–111.*

17. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва. Статистичний збірник за 2020 р. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

18. Домінська О.Я., Батьковець Н.О. (2017) Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. Вип. 52. С. 39-41.* URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2017_52_8

19. ДСТУ 4268:2003 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги» від 23 грудня 2003 р. № 225.

20. Діяльність колективних засобів розміщення в регіонах України у 2019 році: статистичний бюлетень. Івано-Франківськ, 2019. 37 с.

21. Завідна Л.Д. Готельний бізнес: стратегії розвитку: монографія. Київ, 2017. 600 с.

22. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР.

23. Інвестиції в українську економіку: найбільше компаній з іноземним капіталом зосереджено у Києві URL: <https://kyivschina24.com/news/investycziyi-v-ukrayinsku-ekonomiku-najbilshe-kompanij-z-inozemnym-kapitalom-zoseredzheno-v-kyyevi/>

24. Інвестиції у Волинь за минулий рік збільшилися удвічі URL: <https://zaxid.net/news/>

25. Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України» URL: <http://komsport.rada.gov.ua/uploads/documents/30566>.

26. Капліна Л.С. (2016) Методичний підхід до оцінки якості готельних послуг. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. № 2 (74). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/300243498.pdf>

27. Крайнова О.С. Інноваційний потенціал сервісної логістики в управлінні потоками підприємств індустрії туризму та гостинності: формування системи ціннісних рівнів туристського продукту. *Індустрія туризму і сервісу: стан, проблеми, ефективність, інновації*: зб. ст. за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції, 2015. С. 25-31.

28. Ковальчук Т. Г. (2019) Перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні в умовах глобалізації світового господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Вип. 23(1). С. 126–130.

29. Лагодієнко В., Богданова М. (2023). Інвестиційна привабливість ресторанного бізнесу: теоретичні і практичні аспекти. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (18), 106-113. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.11>

30. Лисюк Т., Терещук О., Пасічник М. (2022) Інноваційні технології у готельно-ресторанному господарстві. *Економіка та суспільство*. № 40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-11>

31. Лушик С. Основні ресторани тренди світу, чим живе прогресивна ресторанна індустрія сьогодні. URL: <https://posteat.ua/obzory/osnovni-restoranni-trendi-svitu-chim-zhive-progresivna-restoranna-industriya-sogodni/>.

32. Мазуркевич І.О. Дослідження ефективності управління закладами готельно-ресторанного бізнесу Вінниччини. *Концептуальні засади та тенденції розвитку соціально-економічних процесів*: монографія. Ополе: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019.

33. Малюга Л.М. (2016) Формування конкурентоспроможності підприємств готельного господарства. *Економіка та суспільство*. № 5. С. 216-219.

34. Мелень О. В., Стригуль Л. С., Побережна Н. М. Організація готельно-ресторанного бізнесу та його роль в сучасній економіці країни. 2018. URL : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39685/1/Melen_Orhan_hot_rest_biznesu_2018.pdf (дата звернення: 24.09.2024 р.).

35. Морозов О. Скільки іноземців побувало в Україні за 2021 рік URL: <https://www.thevillage.com.ua/village/city/city-news/321701-skilki-inozemtsiv-pobuvalo-v-ukrayini-za2021-rik#:~:text=>

36. Найбільші готельні мережі. Рейтинг – десять найбільших готелів в світі. URL: [https://tothostel.uk/strany\\$evropy/samye_krupnne_seti_rei_bolshih/](https://tothostel.uk/strany$evropy/samye_krupnne_seti_rei_bolshih/)

37. Рудінська О.В. (2020) Проблеми залучення інвестицій на ринку міжнародного туризму. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. № 19.1 (44). С. 241–254.

38. Онищук Н.В. (2019) Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. № 4 (21). 297-304.
39. Ончаренко Л.О.(2015) Особливості використання сучасних методів управління змінами у сфері готельно-ресторанного бізнесу. *Ефективна економіка*. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6214>
40. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: <https://ntoukraine.org> (дата звернення 28.09.2024).
41. Офіційний сайт ГО «Асоціація індустрії гостинності. URL: <https://aigu.org.ua/>. (дата звернення: 05.09.2024).
42. Офіційний сайт ГО «Асоціація готелів та курортів України» (UHRA) . URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/43851744> (дата звернення: 05.09.2024).
43. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <http://www.world-tourism.org>. (дата звернення: 05.10.2024).
44. Офіційна сторінка Порталу «Zruchno.Travel». URL: <https://zruchno.travel/News/New/3101?lang=ua> (дата звернення: 01.09.2024).
45. Офіційний сайт Головного управління статистики у Волинській області URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 10.09.2024).
46. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 10.09.2024).
47. Оцінка впливу війни на мікро-, малі та середні підприємства в Україні. Київ: Програма розвитку ООН в Україні, 2024 рік, 86 сторінок. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-04/undp-ua-smb-2024.pdf>
48. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі [колективна монографія], за науковою ред. проф. Волошина І.М., Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2017. 444 с.
49. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. За науковою ред. Л. Матвійчук, Ю. Барського, М. Лепкого. Луцьк: РІВ ЛНТУ. 2021. 360 с.
50. Паньків Н.М., Лесик І.Й. (2018) Порівняльна характеристика сучасного стану готельних підприємств в розрізі адміністративних районів

Львівської області. *Вісник Львівського національного університету*. Серія «Міжнародні відносини». Вип. 45. С. 339-345.

51. Петрук Ю. (2014) Актуальні завдання управління розвитком підприємств ресторанного господарства в Україні. *Схід*. № 4. С. 41-47

52. Про порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): Постанова КМУ від 15 березня 2006 р. № 297.

53. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг в Україні : Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству та Державного комітету України по туризму від 10 вересня 1996 р. № 531/1556.

54. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг в Україні : Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству та Державного комітету України по туризму від 10 вересня 1996 р. № 531/1556.

55. Постова В. В., Лук'янець А. В. Особливості формування та підтримка іміджу підприємств готельно-ресторанного бізнесу. *Підприємництво та інновації*. №14. С. 63-67. URL : <https://doi.org/10.37320/2415-3583/14.12> (дата звернення: 24.09.2024).

56. Семенюк Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного розвитку підприємств ресторанного господарства: Дис. канд. екон. наук/ Львівський національний університет імені Івана Франка. Л., 2016.275с.

57. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p>. (дата звернення: 10.09.2024).

58. Стойко І.І. Формування конкурентоспроможності готельного бізнесу. Інновації: аспекти управління, виробництва, сфери обслуговування : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ, академіка НАН України Чумаченка М.Г., 2019. С. 72-73.

59. Турський І., Ковальська Л. (2022) Підприємництво в сфері торгівлі регіону: сутність та значення в сучасних умовах. Економічний форум. *Науковий журнал*. №2. URL: http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyu_forum/issue/view/36/42 .

60. Фостолович В. Digital-технології як сучасні інструменти системи управління у підприємствах індустрії гостинності. *Економіка. Управління. Інновації*. №1 (30). URL: [https://doi.org/10.35433/ISSN2410-3748-2022-1\(30\)-14](https://doi.org/10.35433/ISSN2410-3748-2022-1(30)-14) (дата звернення : 24.09.2024 р.).

61. Чередниченко А.О. (2016) Якість надання послуг як ключовий фактор привабливості підприємств готельного господарства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. №56. С.68-73.

62. Шацька З.Я., Шевель А.А. (2020) Організація роботи підприємств готельної сфери в умовах пандемії COVID-19. *Ефективна економіка*. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8249> (дата звернення: 09.09.2024).

63. Шамара І.М. (2013) Тенденції розвитку ресторанного господарства як складової туристичної галузі Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм» №10 (42). С. 151-154.

64. Шидловська О.Б. (2017) Організація виробництва у ресторанному господарстві: URL: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/43.41A.pdf>.

65. Якимишин Л.Я. (2017) Формування ланцюга поставок на основі ідентифікації споживчих потреб. *Вісник Національного університету Львівська політехніка. Логістика*. № 863. С. 245-258.